Poštarina plačana.

Štev. 16. **V Ljubljani, dne 16. aprila 1926.** **Posamezna štev. Din 1·—** **Leto IX.**

DOMOVINA

Upravništvo „Domovine“ v Ljubljani, Prešernova ulica 54
Uredništvo „Domovine“, Miklošičeva cesta 16, Telefon 72

Izhaja vsak petek.

Naročnina za inozemstvo: četrtletno 7·50 Din, polletno 15 Din, celoletno 30 Din; za inozemstvo: četrtletno 12 Din, polletno 24 Din, celoletno 48 Din. — Račun poštne hranilnice, podružnice v Ljubljani, št. 10.711.

Pokret mladosti

Ob Veliki noči sem na tem mestu pisal, kako hoče naš pokret preporoditi slovensko ljudstvo, da bo tudi na tem svetu živelo dostojno in človeka vredno življenje, da pošteno delo najde pošteno plačilo in da nihče ne bo krivično živel od dela drugih. Da se to doseže, je tako rekoč potreben nov pomlajen rod, delaven, obziren do bližnjega, vstvarjajoč na podlagi najnovejših pridobitev človeškega znanja, zdrav, zmeren in vedrega lica, brez kimovske podložnosti in klečeplastva pred duhovščino.

Tak rod že nastaja. Mladina je naša, mladina je napredna, ona je tudi narodna, ker ve, da sebe zaničuje, kdor svojega naroda ne ljubi. Mladina je odprtega srca napram jugoslovenski ideji, ker ne vidi umetnih zaprek, ki jih starokopitneži tiščijo med nas Slovence, Hrvate in Srbe. Mladina, ki prihaja sedaj od vojakov, je videla, da so prav za prav vsi enaki fantje Srbi, Hrvati in Slovenci, da je tudi jezik v stvari isti in da so razlike med nami le iz življenja v bivših različnih državah in ker smo različno vzgojeni. Naši fantje sklepajo bratstva in prijateljstva s srbskimi in hrvaškimi fanti. Mladost naše države in naše uprave nas mora učiti, da moramo z njo biti potrpežljivi, a truditi se, da se razmere urede.

Za premostitev vseh teh težav, za dobro ureditev naših občin, za organizacijo samopomoči ljudstva v zadrugah, gospodarskih in prosvetnih društvih **treba mladostnega ognja in poguma.** In to lahko mirno rečemo: mladina je vneta za delo, za društva, za svojo in bližnjih izobrazbo ter dostojno zabavo, za pravičnost in napredek vseh.

Povsod po deželi je mladina na naši stran. Ne mislim tu samo na mladi naraščaj pred vojaškim rokom in na mlade može po vojaškem roku. Je lahko mož že sivih las, pa ima mlado srce, je pogumen in podjeten ter želi delati za napredek ljudstva. Mi smo stranka mladih po srcu in pogumu, ki želijo razmere izboljšati in se v to svrho organiziramo politično, prosvetno in gospodarsko. Organizirajmo se sami brez jerobstva, zlasti ne pod varuštvom duhovščine, ki naj ostane v svojem naravnem delokrogu, mi pa dajmo njej in cerkvi, kar je njenega!

Starejši naj povsod pritegnejo k delu mlajše. Z njimi naj delajo, podeljujoč jim sadove svojih izkušenj. Kjer pa starejši spe ali pa se skrivajo v bojazljivosti, češ, saj se nič ne da napraviti, **tam naj mlajši napovejo boj lenobi in bojazljivosti** ter sami vzamejo organizacijo v roko.

Pri meni, pri stranki, pri naši kulturni organizaciji bodo odprtih rok sprejeti in v vseh ozirih lahko računajo na našo bratsko pomoč.

Nar. poslanec dr. Gregor Žerjav.

Ugled naše vere se ruši naprej

Nepremišljeno početje ljubljanskega škofa — Katoliško vero in nesposobno politiko klerikalne stranke mešajo v en koš

Ljubljanski škof je objavil v «Domoljubu» novo pismo proti samostojno-demokratskim listom. V tem pismu se ljubljanski škof ponovno postavlja na stališče, da ima edino on kot božji namestnik pravico razsojati, kateri listi se smejo čitati, in da ima duhovščina edina pravico odločati tudi v političnih zadevah, kajti po njegovem prvem pismu v «Domoljubu» ima vera premnogo posla s politiko.

V začetku svojega pisma pravi škof, da hoče biti po zgledu Gospodovem dober pastir, ki tudi svoje življenje da za svoje ovce, zaradi česar da mora opozoriti na veri sovražno početje «Domovine». Ne bomo se prerekali o tem, v koliko je ljubljanski škof pripravljen dati življenje «za svoje ovce», četudi vemo, da ni hotel dati niti svojih pašnikov na razpolago gornjegrajskim kmetom, baviti pa se moramo s tem, kako ljubljanski škof dokazuje veri sovražno početje «Domovine». Čujmo!

Najbolj tehten dokaz za veri sovražno početje «Domovine» je v prvem odstavku njegovega pisma, kjer pravi med drugim:

«Kdo je Vaš od Boga dani pastir? Jaz, ali gospodje pri ‚Domovini‘? ‚Domovina‘ Vas poziva na očiten odpor proti škofu. **Vabi Vas, da vsak bralec ob Veliki noči pridobi vsaj enega naročnika in prilaga v to svrho dopisnice. S tem hujska ‚Domovina‘ na očiten odpor.»**

Ta pa je lepa! «Domovina» **je torej verî sovražna, ker prilaga svojim izvodom dopisnice za pridobivanje novih naročnikov in ker napada škodljivo in brezplodno politiko klerikalne stranke!**

V velikonočni številki «Domovine» je napisal poslanec dr. Žerjav članek, v katerem naglaša, da se tudi «Domovina» raduje narodnega in verskega praznika Vstajenja. Priporočamo našim čitateljem, naj ta članek ponovno pazljivo prečitajo. Tudi na ta članek se je spravil ljubljanski škof in ga po svoje razmrcvaril.

Ne bomo navajali njegovih izvajanj, temveč najprej vprašamo, koga je mislil pod «nesrečnimi bogatajci». **Navedite imena, da se pomenimo pred sodiščem!** Ali so gospodje pri «Domovini» nesrečni bogatajci, ker prilagajo listu dopisnice za naročnike? **Ali je mogoče dr. Žerjav, ki piše, da se narodnega in verskega praznika Vstajenja vsakdo raduje?** In končno škof ne pove, **ali je Kristus tudi zapovedal agitirati za «Domoljuba» in ali ukazuje Cerkev verovati, da ni politika dr. Koroščeve stranke prinesla našemu ljudstvu samo velikih bremen.**

H koncu svetujemo g. škofu naslednje: Pustite to stvar, ker to Vaše prerekanje katoliški veri samo škoduje in bi škodovalo celo, če bi Vi napadali na ta način resnične brezverce. **Mi ne napadamo vere in nam niti v sanjah ne pade na um, da bi delovali proti veri,** pač pa hočemo čistost vere in smo za versko strpnost, kajti ver je na svetu zelo mnogo in ne kaže, da bi šli kar s koli drugi proti drugim. Ne mešajte vere s politiko, ne ubijajte ugleda naše vere in ugleda svoje lastne osebe, kajti ljudje niso tako zabiti, kakor najbrž Vi mislite, in dobivajo le slab vtis o svojem višjem dušnem pastirju, ko berejo takšne očividne nezmiselnosti in netočnosti. Odkritosrčno Vam povemo, da bi pod pismi, pod kateri ste se Vi s tako lahko roko podpisali, trezno misleč človek ne postavil rad svojega imena, ker bi se sramoval. Uvažujte naš resen nasvet in naženite slabe svetovalce!

Politični pregled

V Beogradu je že zopet vse narobe. En teden smo imeli novo vlado pod predsedovanjem Nikole Uzunovića in že je zopet kriza tu. Kdo jo je povzročil? Naravno, da nihče drugi kakor Stepan Radić. Imel je namreč Radić v nedeljo večje zborovanje v Pakracu na Hrvatskem, kjer je zopet ostro napadal radikalske ministre, s katerimi sedi skupaj v vladi. S posebno ostrimi očitki je obdelal prometnega ministra Krsto Miletića, ki se je nato tako ogorčil, da je v ponedeljek izstopil iz vlade, sporočivši ministrskemu predsedniku, da

«s takim potepuhom in lopovom, kakor je Stepan Radić, noče sedeti za isto mizo.»

Ministru Miletiću je sklenilo z odstopom slediti še več radikalskih ministrov, ki jih je Radić oklevetal. Toda, ko se je

Radić v sredo vrnil iz Zagreba v Beograd, se je stvar zasukala tako, da so radikali sklenili

rajši Radića odpraviti iz vlade,

kakor pa da bi odstopali tisti, ki jih je on obdelal s svojim neugnanim jezikom. Sreda je bila za Uzunovićevo vlado vrlo kritičen dan. Radikali so zahtevali od Radića, da naj do 5. popoldne odstopi kot minister, dočim bi ostali radićevci lahko še nadalje ostali ministri. Toda Radić se ni vdal in posledica je bila, da je

včeraj vlada po kratkem življenju zopet odstopila

in se takoj nato sestavila nova, v kateri pa ni Stepana Radića in njegovega nečaka Pavleta Radića ter dr. Krajača. Ostala sta od radićevcev le dr. Nikić in dr. Šuperina. Ministrstvo prosvete, ki ga je imel Stepan Radić, je prevzel Miša Trifunović, ki je tudi namestnik ministra ver. Saj pa tudi res ni moglo iti na ta način dalje in ministrski predsednik Uzunović je to sam izjavil novinarjem tako-le:

Radićevo obnašanje ubija ugled vlade in države doma in pred vsem svetom.

Nikjer na svetu ni mogoče, kakor to počenja Radić, da bi minister klevetal svojo lastno vlado in ministre, s katerimi sedi v Beogradu skupaj za isto zeleno mizo.

Ves svet se danes pomilovalno norčuje iz nas, ki smo imeli takega ministra za prosveto, kakor je Stepan Radić. Ampak bolj kakor kdaj prej je danes vsepovsod zavladalo prepričanje, da je z Radićem zares vsako skupno delo nemogoče. Še vsi, ki so kdaj imeli kaj skupnega z Radićem, so doživeli to blamažo, da jih je Radić končno ozmerjal. Posebno bridko so to okusili klerikalci in zdaj radikali, pa je izven dvoma, da bosta ob gotovem času

tudi Pucelj in Prepeluh doživela nečastne brce in psovke od strani svojega sedanjega pokrovitelja Radića.

Svetozar Pribićević, ki Radića predobro pozna že izza šolskih let, je te dni najbolje povedal: «Kdor z vragom buče sadi, se mu ob glavi razbijajo!» Vsi, ki so z Radićem skupaj «buče sadili», so jih končno dobili v glavo. Edino Samostojna demokratska stranka, ki z Radićem nikoli ni imela ničesar skupnega, lahko danes mirno motri mučne prizore, ki se dogajajo med radikali in radićevci, obenem pa na škodo obeh pomnožuje vrste svojih pristašev. Z napredovanjem Samostojne demokratske stranke se v Jugoslaviji ne more primerjati nobena druga stranka. Svetozar Pribićević je v nedeljo zopet imel

velik zbor v Bosanskem Novem,

kjer se je zbrala naravnost nepregledna množica samih navdušenih novih pristašev od blizu in daleč. Bilo je neki nad 12.000 ljudi, ki so vsi burno pritrjevali izvajanjem Svetozarja Pribićevića, ga nosili na rokah in obsipali s cvetjem.

SDS napreduje na celi črti po vsej državi in z zadoščenjem lahko ugotavljamo, da je njeno napredovanje tudi v Sloveniji stalno in močno. Vsa ljuta gonja, ki jo zadnje čase strupeno in besno uprizarja politikujoča duhovščina pod vodstvom škofa Bonaventure posebno proti naši «Domovini», je zaman. Kar je uvidevnejših klerikalcev, se jim obrača želodec nad gorostasnimi srednjeveškimi manirami, ki jih v borbi proti «Domovini» kažejo politikujoči duhovniki na prižnici, v spovednici ter v svojih podlih listih. Pomislite samo, ljudje božji, škof Bonaventura proglaša za brezverce vse tiste, ki čitajo napredne liste. Ker v Sloveniji skoro že ni hiše, kjer bi ne bilo naprednega lista, smo torej po škofovi pameti

Slovenci najbolj «brezverski» narod na svetu.

Ali ne vidite, da take trditve merijo že na blaznost in da zatorej ne zaslužijo drugega kakor pomilovanje? Sicer pa to odveč poudarjamo, ker slovenski ljudje itak imajo toliko soli v glavi, da znajo stvar sami prav presoditi. O tem nas najbolje prepričuje dejstvo, da se

naročniki «Domovine» množijo

od dne do dne nad vse pričakovanje. Kdor ne verjame, naj se le sam zglasi v naši upravi, pa mu bomo rade volje pokazali, kaj nam pišejo novi naročniki in kako oni sodijo o škofu in o politikujoči duhovščini...

Med zunanjimi dogodki v minulem tednu je v prvi vrsti omeniti

pot italijanskega ministrskega predsednika Mussolinija v Tripolis (v Afriki),

torej pokrajino, ki jo hočejo Italijani urediti za takšno svojo kolonijo, da bodo tam naseljevali vse odvisne familije svojega plodovitega rodu. Obenem pa Mussolini škili tudi po sosednji francoski in angleški kolonijalni posesti, zato posebno Francozi in Angleži vestno zasledujejo njegovo pot in njegove gostobesedne govore.

Za mesec junij se zopet napoveduje

sestanek zunanjih ministrov Male antante.

Sestanek se bo po sedanjih zatrdilih vršil na Bledu. Tem napovedim pa ni kaj verjeti, ker se zunanji ministri Male antante običajno pripravljajo k sestankom tako kakor bolnik iz postelje.

DOPISI

GORENJI LOGATEC. Dne 9. t. m. se je vršila kolavdacija župnišča. Že dolgo se je govorilo, da se je župnišče popravljalo po novem načrtu in ne po onem, ki ga je na podlagi konkurenčne obravnave odobrilo okrajno glavarstvo. Pri kolavdaciji se je ugotovilo, da so bile vse te govorice resnične. Tehnični izvedenec je izjavil, da takega primera še ni imel, da bi se stavbni odbor tako nič ne bil držal po oblastvu odobrenega načrta kakor ravno naš stavbni odbor. Člani stavbnega odbora so se pa izgovarjali, da niso imeli nobene besede, ampak da je g. župnik delal po svoji in svojih sester mili volji. G. župnik je predložil račune za nastopne izdatke: zidarska dela

---

Anton Stražar:

Od vojaka do graščaka

(Po ljudskem pripovedovanju.)

I.

Kadar je k Rihtarju v Prapreče prišel znani Lukež-Pukež, je vselej tamkaj ostal po par dni. S posebno pozornostjo je tega Lukeža poslušal Rihtarjev Tomažek.

Po Dunajski cesti je četvero parov konj počasi vleklo težko obložene vozove s samim trgovskim suknenim blagom. Daleč naokoli znani vozniki Rihtar in Flajšman iz Prapreč ter Capuder in Česen iz Gradišča so se ustavili na dvorišču Pavličeve gostilne v Podpeči.*

«Hvala Bogu, Rihtar, srečno smo pripeljali do Pavliča. Sedaj bomo izpregli, to se konji in mi dobro odpočijemo, nadaljujemo vožnjo dalje po Črnem grabnu e do Celja.»

Vozniki so zapeljali težko obložene vozove v veliko lopo; Pavličev hlapec, šepavi Florijanek pa je lopo zaklenil. Četvero tarih voznikov je gnalo še konje v hlev, nato pa so se podali po običajni navadi v gostoljubno Pavličevo gostilno na bokal vina.

Pavličeva gostilna, dandanes «Stara pošta» imenovana, je bila tiste čase zelo znamenita hiša. Tamkaj je bilo postajališče cesarske pošte že iz srede 17. stoletja. Ustavljali so se tamkaj imoviti ljudje, popotniki in vsi vozniki, ki so vozili s cesarskega Dunaja pa noter do Trsta. Pošta v Podpeči je bila veliko zidano poslopje, podobno malemu gradiču, ravno ob pričetku Črnega grabna, tik ob Dunajski cesti.

Ko so ti vozniki prišli v prostorno glavno sobo, je bilo notri že več pivcev voznikov ter tudi nekaj tujih popotnikov, ki so se pripeljali s cesarsko pošto in bodo drugi dan nadaljevali vožnjo proti Ljubljani. Pa tudi v stranski sobi so bili pivci, ki so jih takrat naši ljudje imenovali «škrice» ali gospodo.

Rihtar, Flajšman, Capuder in Česen so sedli skupaj k mali mizi poleg ogromne zelene peči. Komaj pa so po vrsti izpraznili vsak po eno kupico vina, pride v gostilno priljubljeni Lukež-Pukež.

Novi prišlec je bil takrat znan ne samo po vsej Kranjski, temveč tudi daleč po sosednjem Štajerskem, Koroškem in tudi doli po Hrvatskem. Možak je odložil svoje citre na klop, tudi veliko usnjato torbo je položil poleg in po starem običaju je velel prinesti polič vina.

«No, Bog te živi, Lukež! Dolgo te že nisem videl. Saj boš nocoj pri nas prenočeval?»

«Bog živi tudi tebe, France Rihtarjev! Kajpak, da se bom pri tebi oglasil. Ti pa že verjamem, da me ni bilo dolgo v tem kraju, ker si že moje ime čisto pozabil. Ali ne veš, da me kličejo za Lukeža-Pukeža!»

«Dobra volja te pa še ni minula, kakor vidim.»

«Ne, pa me tudi ne bo, France, dokler bo še tale migal!» Šaljivi Lukež je pomigal z mezincem desne roke.

Ljubko solnčece, ki je ves dan toplo prigrevalo, čeprav je bilo že po sv. Mihaelu, je zašlo za dalnje gore. Naši znanci vozniki so plačali svojo «ceho» in se odpravili s konji proti domu in Lukež-Pukež je odšel z Rihtarjem.

Nasproti takrat daleč naokoli znane prapreške romarske cerkve, posvečene sv. Lukežu, je stalo Rihtarjevo domovje. Razdalja od Rihtarjeve hiše pa do cerkve je bila čisto kratka; komaj par streljajev. Vaška pot je vodila od hiše do cerkve. (Današnji že ni več Rihtarjeve hiše; tudi zadnja sled je že izginila. Na ostankih kmetije pa so sedaj Pozničevi.)

Voznik Rihtar in znani Lukež sta dospela do hiše, ravno z mrakom tiste sobote, ko se pričenja naša povest.

Rihtarjev sin Tomažek se je prav razveselil Lukeževega prihoda; kar ves je bil iz sebe, ko ga je ugledal v družbi očetovi. Bil je to pravi Rihtarjev sin; pri svojih dvajsetih letih je bil krepak, postaven in vedno vesel dečko.

Po večerji se je Rihtarjeva družina spravila vsa okrog ogromne zelene peči. Lukežu so kakor po navadi odločili prostor na toplem zapečku, a Tomažek se je spravil kar na peč, da je bil bliže priljubljenemu možaku. Gospodar je sedel na klop k peči, na drugi strani sta se name-

* Ta znamenita hiša stoji še dandanašnji; je last g. Antona Krsnika, brdskega graščaka in je v njej glavna zaloga tobaka za ves brdski okraj.

25.668 Din 20 p, tesarska dela 4365 Din 50 p, mizarska dela 2713 Din 60 p, železje 1096 Din 20 p, pečarska dela 1654 Din 75 p, slikarska dela 8329 Din 65 p, parketi 889 Din, ključavničarska dela 2698 Din 50 p, vodovodna dela 872 Din 25 p, načrti 3400 Din, stroški konkurenčne obravnave 378 Din, razno 1021 Din — skupaj 53.086 Din 65 p. V pokritje teh stroškov je prispevalo županstvo v Dolenjem Logatcu znesek 2000 Din, za les, posekan v župnijskem gozdu, se je izkupilo 26.780 Din, zidarski mojster Rovinščak je plačal za nekaj prevzetega materiala 102 Din 10 p. V isti namen naj bi se vnovčila avstrijska predvojna renta, ki je last cerkve, v približni vrednosti 3575 Din, ostanek v znesku 20.629 Din 55 p naj bi se pokril z dokladami na vse neposrednje davke župljanov. Na Gorenjelogatčane bi odpadle približno tri četrtine tega zneska, torej dobrih 15.000 Din. Jasno je, da napredni občinski odborniki protizakonito in samolastno izvršenih del niso mogli odobriti, ako se niso hoteli pregrešiti nad svojimi volilci. Po šesturnem prerekanju je bila sklenjena poravnava med zastopniki vseh treh v poštev prihajajočih občin na eni strani ter stavbnim odborom in župnikom na drugi strani, da se priznajo in odobre predloženi računi samo do zneska 37.712 Din, za presežek nosijo odgovornost župnik in stavbni odbor. Gorenjelogaška občina plača na stroških sedanjega popravila župnišča enkrat za vselej 3000 Din. Kakor čujemo, je v zadnjem trenutku g. župnik baje to poravnavo že po podpisu zapisnika preklical. K stvari se ob priliki še povrnemo. — V nedeljo 18. t. m. predava v Sokolskem domu g. prof. Fran Dolžan o pračloveku. Začetek ob treh popoldne. Predavanje bo zelo poučno in zanimivo.

HOTEDRŠICA. Tukajšnja Čitalnica nam je na velikonočni ponedeljek poklonila lep pisan piruh: Milčinskega lepo roparsko pravljico «Volkašin». Po težjih delih tujih pisateljev, ki so bila uprizorjena v letošnji sezoni, je ta lepa domača stvar občinstvu prav dobro došla in zaradi tega ni štedilo s ploskanjem. Dasiravno je šest igralcev prvič stopilo na deske, se je igralo povoljno. Svatje bi bili sicer lahko boljši, vendar so nekaj prizorov dobro podali, kakor n. pr. prizor pri rezanju pogače. Odlikovala sta se tov. Zagoda v naslovni vlogi in tov. Habič v vlogi Boljanca. Briljirala pa je tovarišica Zagodova v vlogi Kate, ki je s svojo čuvstveno igro naravnost očarala gledalce. Čitalnici moramo le čestitati, da si je znala iz preprostega kmečkega dekleta vzgojiti izvrstno igralsko moč; mlajšim članom pa bodi povedano za vzpodbudo: to je sad požrtvovalnosti, samovzgoje in jeklene discipline. Po igri je nastopil še čitalniški tamburaški orkester pod vodstvom tov. Jelinčiča ter nam je prav dovršeno odsviral 11 komadov. Orkester vadi komaj tri mesece; s svojim uspešnim in sigurnim nastopom nam je dokazal, da je marljivo in resno delal. Zatorej, tamburaši, naprej do izpopolnitve, največje težave so premagane! Želimo le, da ostane vaš neumorni vodja še prihodnje leto v naši sredi, da dovrši svoje lepo kulturno delo. Zdravo!

ŽIRI. V nedeljo 21. marca so nam naši igralci Sokoli pripravili izredno lep užitek. Meškovo dramo «Mati» so igrali tako dovršeno, da še ne pomnimo tako fino igrane igre. Na velikonočni ponedeljek se je uprizorila lepa drama «Na razvalinah življenja». Dne 25. marca je predaval tukaj g. ravnatelj hig. zavoda dr. Pirc o jetiki s filmskimi slikami. Predavanja se je udeležilo nad 350 oseb. Na splošno zadovoljnost se je nudil vsem nad vse potreben pouk o delovanju bolezni, zdravljenju iste ter, kar je glavno, kako se je obvarujemo, kako naj živimo, da je ne nalezemo. Čist zrak, solnce, svetloba, voda, čistoča so sredstva, da ostanemo zdravi. Kadar pa zbolimo, takoj k zdravniku. — Naše gospodarstvo, osobito zadružno, se dobro drži in napreduje. Hranilnica in posojilnica na Dobračevi izborno uspeva. Vloge naraščajo, tako da se lahko ustreže kreditov potrebnim. Z gotove strani se je svoj čas skušal ta zavod, ki se je vedno solidno vodil in pomagal že nebroj strankam v potrebi, blatiti in bojkotirati, kar pa ni imelo uspeha. Občinstvo je razsodno in pametno ter ve, komu sme zaupati.

SPODNJA LJUŠA NAD ŠKOFJO LOKO. Ni ga še bilo dopisa v časopisu iz naše vasi. Toda ne mislite, da smo tu sami zaspanci, kajti prav živahno se gibljemo, odkar imamo v vasi toliko izvodov «Domovine», da jih pismonoša komaj prinese. Glavno besedo imajo pri nas neke ženske, ki kar ne morejo nabrusiti svojih ostrih jezičkov ob tistih hišah, v katerih berejo «Domovino» in se včasih mladi ljudje razvedrijo s plesom. Mi pravimo, da ima vesele ljudi tudi Bog rad. Tisti, ki so prejeli na ogled «Domovino», naj kar pogumno pošljejo naročnino in naj nikar ne mislijo, da bodo zato izgubili vero, kajti «Domovina» piše za versko čistost in pošteno. Živeli naprednjaki!

STRAŽIŠČE PRI KRANJU. Ustanovili smo ljudsko hranilnico in posojilnico, ki obrestuje do preklica vloge po 6 %. Kdor hoče svoj denar plodonosno naložiti, bo to storil pri tej hranilnici. Denar je popolnoma varno naložen, ker jamči nad 30 članov z vsem svojim premoženjem. Uradni prostori so začasno pri g. Križnarju (pri Faktorju) v Stražišču 53, uradni dnevi pa vsako nedeljo od 8. do 12. ure in v sredah od 2. do 4. ure popoldne. Po potrebi se bodo izvrševali hranilni posli tudi druge dneve. — Načelništvo.

SV. KRIŽ POD GOLICO. Opazili smo že prve turiste na Golici, ki so prišli iz Ljubljane in drugod. Opozorimo pa naj naše obiskovalce, da planine niso samo za odrasle, temveč imajo tudi za mladino pripravljenega mnogo veselja, kajti narcise bodo v kratkem pregrnile ves Sv. Križ in Plavški rovt z belo, lepo dišečo tuniko. Dajte možnost naši mladini, da uvidi, kako krasna je naša domovina. Ne bojte se nas Rovtarjev, saj nismo več tako hudi, kakor smo bili pred časi, ko smo bili tlačani. A vendar bi se nas zbali ob Veliki noči, kajti streljalo se je kakor v svetovni vojni. Mislim, da so se vsi možnarji obrabili, zato so jih pozno v noč popravljali pri Kopišarju in Jerači ob kozarčku dobrega vinca. No, pa hudega ni bilo. Vsi smo bili drugi dan čili in zdravi. Z demokratskim pozdravom: Rovtarji.

KRŠKA VAS. Dopisniku iz Krške vasi v «Kmetskem listu» je začelo hudo po glavi «šraufati». To pa gotovo zato, ker so pričeli politični jermeni Radićeve torbe pokati in bodo slovenski radićevci vsak čas padli ven. Vidijo dobro, da so jo bivši samostojneži z Radićemo popolnoma zavozili.

ROVIŠČE PRI STUDENCU. Gospod urednik, prosim Vas za malo prostora v našem listu «Domovini». Pri nas imamo nekega klerikalnega možaka, ki bi rad spravil vse sosede pod svoje peruti. Zlasti so možaku napoti otroci, s katerimi se neprestano krega in leta za njimi, tako da se

---

stila mlajša dva sinova, a hči in mati sta pomivali jedilno posodo v kuhinji in še kuhali prašičem.

Ob svitu leščerbe je Lukež zvedavim Rihtarjevim pripovedoval svoje zanimive doživljaje. Dasi jih je že dostikrat pripovedoval, ga je Tomažek vsakikrat znova prosil, naj le pripoveduje, kajti Lukež je znal v resnici prav zanimivo pripovedovati in zasukati eno in isto reč vselej v drugi obliki.

Posebno rad je poslušal Tomažek, kadar je Lukež pripovedoval, kako se mu je godilo, ko so Turkom leta 1717. o Velikem Šmarnu vzeli Beli grad. Tomažek se niti genil ni z mesta, ko je začel Lukež takole pripovedovati:

«Moj rajnki oči — Bog jim daj sveta nebesa! — so bili tkalec. Stanovali so v Bivčevi koči koncem Lukovice. Tudi jaz sem se že učil pri očetu tega dela; najbrž bi bil še dandanes tkalec, pa ko mi je bilo nekaj nad dvajset let, je prišlo vse drugače. Neko spomladansko jutro so prijezdili v našo Lukovico cesarski jezdeci; ustavili so se pri Pavliču. Ko so konji jedli, so se tudi jezdeci okrepčavali v gostilni. Jaz in še par mojih tovarišev pa se kar nismo mogli nagledati lepih konj, a tudi skozi okno smo škilili in ogledovali krepke ‚žolnirje' v lepih oblekah. Pa pride venkaj tako lep oficir kakor sam sveti Jurij. Začel se je lepo pogovarjati z nami in nas nagovarjati za žolnirski stan.

Mene in še dva moja tovariša je takoj pregovoril. Posebno je bilo nam vsem všeč, ko je nam povedal, da je bil tudi on navaden kmečki fant, sedaj pa je že cesarski oficir. Oh, kako lepo je nam pripovedoval, kako prijetno da je jezditi po tujih krajih, pa kako lepo življenje je tam in tam!

Mati moja so jokali, oče pa se jezili, ko sem jim povedal, da grem k ‚žolnirjem'. To je doznal tudi naš brdski graščak in je sam prišel do mojega očeta. Še sedaj se spominjam, kaj jim je govoril: ‚Le pusti Lukeža k žolnirjem, kajti fant je uren in bister in bo lahko še imeniten gospod . . .!' Očetu je podaril cekin, pa tudi meni je dal celo pest srebrnih tolarjev za odhod z doma. Tako mu je bil všeč moj sklep.

Odšel sem torej v cesarsko vojsko. Čeprav sem bil pozneje dostikrat v smrtni nevarnosti, pa nikoli se nisem pokesal, da sem odšel z doma. V družbi svojih tovarišev žolnirjev sem objezdil dosti dežela, Hrvatsko in Ogrsko, bil pa sem tudi v Bosni in Srbiji.

Najhujši dnevi so bili doli pred Belim gradom v letu 1717., ko smo se vojskovali s Turki pod princem Evgenom. Posebno dobro imam v spominu dan velikega Marijinega praznika Vnebovzetja. Takrat sem bil že zapovednik deseterim jezdecem. Na večer smo odšli po ukazu oficirjevem patruljirat, kako se gibljejo turške čete. Svojo nalogo smo dobro opravili. Ko pa smo se vračali, smo zašli v napačno stran. Šele v zadnjem trenutku smo zapazili, da smo zašli med naše sovražnike — Turke. Ko so nas ti uzrli, so z divjim krikom navalili na nas. Seveda jih je bilo petkrat več kakor nas.

Mi pa smo se strnili čisto skupaj, podrezali konje z ostrogami pod vampi in se v divjem diru pognali skozi turško četo — mahajoč s sabljami urno kakor blisk na vse kraje. O, še toliko sem bil predrzen, da sem v tem divjem diru iztrgal turškemu zastavonoši zastavo in jo prinesel v naš tabor.

Za ta junaški čin sem bil povišan v praporščaka in dobil sem nagrado in pohvalo od samega princa Evgena!

Velika sreča mi je bila še odločena pri cesarski vojski, to vem! Pa prišlo je drugače! Obolel sem radi slabe vode dobri dve leti potem, ko smo vzeli Turkom Beli grad. V mestu Zagrebu, kjer smo takrat bili, sem se boril z življenjem in smrtjo. Počasi sem okreval, toda posloviti sem se moral od lepega vojaškega stanu.

V bolnici, kjer sem se zdravil, sem se naučil igrati na citre. Prav dobro mi je tudi prišlo, da sem se naučil nekaj zdravljenja in pa gospodom graščakom nosim zdaj iz kraja v kraj razna pisma. Vsako leto pa dobim v ljubljanskem mestu tudi nekaj pokojnine . . .»

Pri tem pripovedovanju je čas kaj hitro mineval. Rihtarjeva družina se je podala k počitku; Tomažek in Lukež pa sta ostala kar na topli peči in kramljala še dolgo v noč. Dejal je Tomažek:

«Oh, Lukež, tudi mene veseli žolnirski stan: Bog ve, ali bi me vzeli . . .?»

morajo otroci pred njim zapirati. Tako početje ne služi baš za lep vzgled. Če mu kak otrok kaj zlega napravi, naj to pove staršem otroka.

GORJE PRI BLEDU. Dragi gospod urednik, mogoče Vam še niso znane naše lepe Gorje, ki se razprostirajo prav med divnim Bledom in mogočnim Triglavom, ter naša svetovnoznana soteska Vintgar. Zatorej Vam hočem malo opisati, kako se imamo in po katerih zaslugah tako lepo napredujemo. Najbolj so skrbeli za razširjanje našega časopisja, posebno «Domovine», tukajšnji «Domoljubovi» dopisniki, ki so zadnje čase zelo napadali «Domovino» in sploh, kar je naprednega. Od začetka so ljudje pri nas «Domovino» čitali le skrivaj, a sedaj, ko so spoznali, da nasprotniki le farbajo in da zaradi čitanja «Domovine» ne bo nihče prišel v pekel, ker je le list pošten, poučljiv in sploh ne piše ničesar protiverskega, se vsak dan oglašajo v Gorjah novi naročniki brez vsake bojazni. Naš pismonoša, ki nosi po spodnjih vaseh naše fare pošto, je baje zelo potrt, ker mora nositi vedno več «Domovine», dočim ima «Domoljubov» vedno manj. — Dragi gorjanski «Domoljubov» dopisnik, mi naprednjaki se Vam lepo zahvaljujemo, ker tako pridno agitirate za «Domovino». G. urednik, povejte nam, ali je tudi drugod po naši domovini postalo življenje tako težko. Naša lesna industrija peša in mi, ki živimo večinoma od vožnje in sekanja, gledamo s skrbjo v bodočnost, ker je zaslužek vedno manjši in nestalnejši. Poleg tega pa nas še tlačijo vedno večji davki. Ne bo več dolgo, ko bomo morali zopet romati kakor v prejšnjih časih v tujino s trebuhom za kruhom, pri nas pa se bo šopiril zopet tujec in koval cekine iz naših lepih gozdov. V teh slabih časih nam je «Domovina» s svojo možato pisavo, ki se brez strahu poteguje za malega človeka, v veliko tolažbo in vspodbudo. Saj ne zahteva od nas siromakov denarja ne za misijone, ne za zamorčke, ne za zvonove itd., pač pa nam daje koristne gospodarske nauke in odpira oči. Danes vidimo razloček med Sinom človekovim, ki ni imel, kamor bi položil svojo trudno glavo, in med njegovimi namestniki, katerim moramo dajati lepe denarje za krst, pogreb ali poroko. Le širi luč spoznanja, draga «Domovina», vedno več nas je, ki ti sledimo in ki smo se naučili razločevati vero od politike.

MIRNA NA DOLENJSKEM. V naši občini je mnogo naročnikov «Domovine», ki je brez dvoma najboljši slovenski tednik, katerega hvali in čita tudi precej pristašev SLS. Mnogo moramo zaradi tega čuti od zagrizenih klerikalcev, zlasti od zaslepljenih ženic, katere so najhujše v vasi Volčje njive, in od naših duhovnikov raz prižnice, toda mi ljubimo resnico, ki jo piše «Domovina», ki ni brezverska, kakor laže «Domoljub». Mi vprašamo gospode okrog «Domoljuba» in naša dva duhovnika, kaj smo mi naprednjaki. Ali smo brezverci, židje ali protestanti? Drugače je pri nas še mnogo drugih dogodkov. Če prideš v župnišče, ima gosp. župnik na svojih vratih naslednji napis: «Jos. Vrankar, župnik brez župnišča». To se pravi, brez novega župnišča, o katerem se mu že več let sanja, pa ga noče nihče sezidati. Mi imamo tudi novega župana, toda prav za prav brez županstva. Dne 6. marca 1926. je bil za župana izvoljen g. Anton Golob, ki je takoj pri izvolitvi dobil nezaupnico od polovice občinskih odbornikov, ki so se proti njegovi izvolitvi pritožili. Zakaj na podlagi takšne nezaupnice ne odstopite? Mi nimamo nobenega strahu pred Vami, kakor pišete v «Domoljubu», in se prav nič ne bojimo, da bi nam Vi stopali na prste, saj nimate niti v lastni stranki zaupanja. Vaša brca pri zadnjih volitvah nas pa prav nič ne boli. Le ne toliko baharije zaradi Vaše «sijalne» zmage, ko je šlo samo za 6 glasov! Ko bi pred volitvami povedali volilcem, da hočete Vi postati župan, potem bi bila Vaša zmaga zelo žalostna.

HRASTNIK. Kino Narodni dom prednaša filme, ki splošno jako ugajajo. V petek in soboto ob sedmih zvečer ter v nedeljo popoldne ob treh bo zopet prilika nasmejati se komičarjema Patu in Patachonu v izredno posrečeni burki «Tat». Kdor se rad smeje, naj ne zamudi lepe prilike!

BOČNA PRI GORNJEM GRADU. Nikdar še nismo bili Bočani tako navdušeni za napredno stvar kakor sedaj, ko živimo pod barjakom gosp. Jakoba. Ta nas je lepo razločil. Za en plot je postavil nas «brezverce», katerim se s prižnice prepoveduje igra «Kmet Herod» kot brezbožna. Za drugim plotom pa so z gospodičnami vred pokorni ubogljivci. Nekateri imajo jezike, ki segajo izpod Menine do Raduke. Da lahko opravijo v redu in pravočasno bogoljubno delo krščanske igre, pri kateri se ta ali oni kar vpričo g. Jakoba krepko priduši, se vrši popoldanska služba božja takoj po jutranji maši. Bočani, ki nimajo v čelu kurjih očes, vidijo, kam nas vodijo ženske in farovške politične spletke. Vedite pa, da ne pišem teh vrstic za zaslepljence, ampak v pouk in zabavo drugim, katerim obetam še marsikatero zanimivost iz našega nekdaj tako složnega kota.

REČICA OB SAVINJI. V lepi Gornjesavinjski dolini je prijazen frančiškanski samostan v Nazarjih, kamor hodi ljudstvo od vseh krajev opravljat velikonočno spoved, kajti redovniki so vsakomur prijazni in postrežljivi. To pa silno bode rečiškega župnika. Na veliko soboto popoldne pri blagoslovu velikonočnih jedil je v rečiški cerkvi g. župnik glasno oznanil: «Sedaj bom blagoslovil velikonočna jedila tistim faranom, ki so spoved in obhajilo opravili v tukajšnji farni cerkvi, drugim pa ne!» Zaradi tega se ljudje sprašujejo, ali ima g. župnik pravico, nekaterim odreči blagoslavljanje jedil, in zakaj javno kaže srd proti redovnikom. Ali ni Kristus učil, da moramo bližnjega ljubiti in sovražnikom odpuščati?

ZIBIKA. Na tiho nedeljo je priredilo tukajšnje šolsko vodstvo na novem odru krasno prireditev s petjem, otroško igro «Povodni mož» in veseloigro «Kje je meja?» Posebno krasno je uspela igra «Kje je meja?» Vsakdo je priznal, da so naši fantje in dekleta zmožni še za kaj težavnejšega. Le tako naprej! Želimo vsi, ki smo prisostvovali prireditvi, da nas v najkrajšem času zopet razveselite.

FRANKOLOVO PRI CELJU. (Smrtna kosa.) Tukaj je umrl v 73. letu starosti g. Anton Bucer. Na njegovi zadnji poti ga je spremljala velika množica ljudi, kar je znak, da je bil pokojnik zelo priljubljen. Blag mu spomin!

ŠMIKLAVŽ PRI SLOVENJGRADCU. Gotovo si mislite, da ni mirnejšega kraja, kakor je naš, ker se od nas nikdar nihče ne oglasi. O, pa je tudi pri nas postalo živahno. Eno zadnjih nedelj si je pri pridigi izbral g. župnik našo ljubo «Domovino», dasi ta ni storila še ničesar žalega in piše vedno le resnico. Zažugal je tudi, da ne bo veljavna spoved dotičnika, ki bi spovedniku zatajil, da je čital «Domovino». Mi na take politične

---

«Jaz mislim, da bi te. Samo oče te ne bo pustil.»

«To jaz sam vem, da me ne bi pustili; pa bodite tiho, jaz pojdem kar z vami enkrat v Ljubljano in se vpišem v lepi žolnirski stan.»

Ko sta se tako pogovarjala, so spodaj na poti začeli fantje peti ono ljubko domačo pesem:

Solnce nam je doli šlo,
lunica nam sveti že!
Nocoj bom spoznal to svoje dekle...

Gruntaj me al' pa ne,
saj nisem več deklé,
sinčka bom zibala,
jokala se...

Sinček bo v zibki spal,
jaz pa na vahti stal,
ti se boš jokala,
jaz pa smejal...

Tomažku ni bilo več obstanka na peči. Pohitel je k svojim znancem, kajti tudi on je rad zapel v družbi svojih tovarišev.

Lukež pa, preden je zaspal, je mislil samo o Tomažku: Bog ve, kaj bo še vse počel ta fant...

(Dalje.)

Pretkanec.

Oče: «Jurček, ali si nalepil znamko na pismo, preden si vrgel pismo v nabiralnik?»

Jurček: «Jaz sem čakal ob nabiralniku tako dolgo, da me ni nihče opazoval, nato pa sem pismo kar brez znamke sunil v nabiralnik.»

Ivan Albreht:

Za sina

Povest.

I. DEL.

I. Romanje in še kaj.

Zemlja se koplje v žarkih poletnega solnca. Po travnikih in senožetih je že vse pospravljeno in tudi žitna polja so prazna. Iz skednjev odmeva veseli pikapok mlatičev in po vrtovih zori že zgodnje sadje. Večeri so topli, listje šelesti po vrteh in z oken duhté nageljni. To je čas okrog Velikega šmarna, tisti veseli čas, ko si človek na kmetih privošči trenutek odmora in se gre zahvalit vsem božjim patronom, da so ga obvarovali nesreč in nadlog, mu privoščili dobro letino in ljubo zdravje. Samo tisti, kdor ljubi svojo zemljo, jo goji in neguje in drhti in trpi zanjo, samo tisti more prav doumeti ta čas. Koliko je znoja in žuljev in mučne bojazni od rane pomladi do poznega poletja! Enkrat grozi poplava, drugič toča, potem požari, suša in druge nadloge, ki v kratkih trenutkih uničijo delo dolgih mesecev in nade vsega leta. Kadar pa naposled vse te nevarnosti minejo in se začno polniti kašče, tedaj si človek otare znoj in vesel hiti iz domačega kraja v razna svetišča dokazovat Bogu svojo hvaležnost. Ta navada, ki je v človeku ukoreninjena izza davnih, davnih dni, je lepa in ima v sebi mnogo tople prisrčnosti. Zato menda tudi ne more izmreti, dasi ima mnogo nasprotnikov. Povsod po naših krajih je ohranjena še dandanašnji. Vojna in razne druge neprilike so ji morda vzele del vnanje pestrosti, toda pregnati je niso mogle...

Kakor marsikje, tako so se okrog Velikega šmarna pripravljali za romanje tudi v Prelomu, prijazni vasici, zajeti med zložno hribovje in prepleteni z vrtovi. Komur se je mudilo, je šel samo na Žalostno ali na Planinsko goro, drugi so se podali na Brezje, nekateri na Višarje, največ pa jih je romalo na Sveto goro pri Gorici. Med temi sta bila mlada Podlipčeva.

Podlipčeva hiša je stala blizu ceste. Visoko, lepo poslopje je pričalo, da so Podlipčevi trdni kmetje. Pred hišo je bilo prostorno dvorišče, ki so ga obdajala lepa gospodarska poslopja, takoj za dvoriščem pa se je razprostiral razsežen sadni vrt. Stari Podlipec je bil dober gospodar, priden kakor čebela, razumen in varčen.

«Fant,» je dejal sinu Andreju, ko mu je izročal grunt, «glej, da ne boš slabši od mene, ampak boljši, pa bo vse prav!»

Andrej je visoko cenil svojega očeta in je jel gospodariti v lepem sporazumu z njim. Tudi on je bil vesten in tako skrben, da so se mu ljudje čudili.

«Pravijo, da gre enkrat gor, potlej dol,» so se menili, «pri Podlipcu pojde pa menda kar naprej gor. Andrej je gospodar, da malo takih!»

Kako ne bi šlo! Za nevesto si je Andrej izbral Ogrinčevo Julko, ki je imela sama svoj grunt. Starši so ji bili pomrli, pa je ostala čisto sama, a svetá je bilo pri Ogrinčevih za deset glav živine. Julkin varuh je bil krčmar Pagon, ki je sicer varuhoval tako, da je bilo

izpade žvizgamo, ker vemo, kaj je Kristus učil. To je grda zloraba vere. G. župnik, če boste pustili nas in našo ljubo «Domovino» pri miru, bomo tudi mi vas.

VIČANCI PRI VELIKI NEDELJI. Dne 5. t. m. je priredil g. Ivan Rojs, znani agitator Radićeve stranke, tukaj svoj shod. Ustanovil je tudi krajevno organizacijo Radićeve stranke. O republikanstvu, katero je svoj čas s tako vnemo propagiral, tokrat ni črhnil niti besedice. Mož kaj hitro menja svoje nazore. Svoječasno je bil zagrizen klerikalec, iz klerikalca je postal zagrizen republikanec-radićevec, ki je končno s svojim šefom Radićem vred zatajil svoje republikanstvo. Jako točno je razlagal na shodu naraščanje davkov od leta do leta. Škoda, da nam ni povedal, koliko bodo po zaslugi njegove stranke znašali poviški sedanje finančno leto.

ŠT. PAVEL PRI PREBOLDU. Tekom minulega leta se je ustanovilo v občini sedmo gasilno društvo s sedežem na Grobljah ob Savinji. Društvo šteje 23 članov, ki vsi streme za tem, da vsak pripomore do hitrejšega društvenega razvoja. Da se pa v resnici žrtvujejo za procvit društva, je dokaz, da bodo letos ob prvi obletnici, to je 29. junija blagoslovili lastno, novo motorno brizgalno. Želeti bi bilo, da se vsa društva v soseščini ozirajo na to prireditev s tem, da na ta dan ne prirede veselice. Vi, Grobeljčani, pa na delo za koristno stvar!

ZBIGOVCI. Tukajšnji posestnik g. Alojz Svetec, naprednjak, je prosil za pravico izvrševanja gostilniške obrti. Ljutomersko sresko poglavarstvo je poslalo na občinsko predstojništvo vprašanje, ali je krajevno potrebna zaprošena gostilna. Občinski odbor, klerikalen, pa je odločil, da je gostilna nepotrebna, dasi so občani za to, da se g. Svetcu, ki je imel vinotoč že več let, dovoli gostilna. Ali se g. župan, ki je sam gostilničar, boji konkurence?

SV. DUH NA STARI GORI. Ponosni smo na našo cerkev, ki je ena najlepših v okolici. Zakaj je bila zidana? V božjo čast! A sedanji jurjevški duhovni gospodje menda na to pozabljajo. Vsako leto so se blagoslavljala velikonočna jedila tudi pri cerkvi sv. Duha, podružnici Sv. Jurija ob Sevnici. Letos pa je g. župnik to opustil, tako da so morali ljudje nositi jedila na oddaljeni kraj in še celo v malonedeljsko faro. Ljudstvo je zelo ogorčeno, in to po vsej pravici. Saj vendar ne gre, da bi se gazile stare pravice ljudstva. Tega g. župnik ni utegnil storiti, za pobiranje prispevkov za dr. Koroščev dom pa ima časa dovolj.

MALA NEDELJA. Zabavna prireditev, določena za velikonočni ponedeljek, se je zaradi nepredvidenih zaprek morala opustiti. Žal, ni bilo mogoče več prireditve v vseh časopisih preklicati. To uvažujoč, blagovoli cenjeno občinstvo, ki ni bilo obveščeno, društvu oprostiti. Za 2. maj pripravlja Narodno kulturno društvo proslavo 50letnice svojega obstoja z veliko ljudsko veselico in vprizoritvijo ljudske igre iz turških časov «Miklova Zala». Že sedaj si naj vsakdo svoje opravke tako uredi, da bo lahko prišel 2. maja v Društveni dom k Mali Nedelji. Okoličani bodo vstopnice lahko pismeno naročili v predprodaji ter se jim bodo te po naročilu za predstavo hranile. Vstopnina bo navadna.

JARENINA. Kakor slišimo, nam bo prišel v nedeljo mojster Žebot razlagat, kaj vse je dosegla v Narodni skupščini SLS, posebno pa on, za kmete in delavce. Že naprej ga vidimo, kako se bo hvalisal in mrcvaril poslance drugih strank kakor vrana piščeta. Pri nas vedno bolj zapuščajo SLS, saj je znano, da so mnogi SLSarji pravi mojstri v blatenju in obrekovanju, dasi se imenujejo katoliška stranka. Toda Kristus ni učil takih grdobij, pač pa je oznanjeval ljubezen do bližnjega in rekel: «Ne kaži na pezdir svojega bližnjega, ko pa ne vidiš bruna v svojem očesu!» Vse javkanje vam ne pomaga nič več, kroglic ne damo več v farovško skrinjico ob volitvah. Predobro že vemo, da mešajo klerikalni voditelji vero v politiko le zato, da bi udobno jezdili poslanske konjičke. Ali se potem godi kmetu in delavcu dobro ali slabo, ali pride v nebesa ali v pekel, to je njim pač majhna briga. Vedno vpijete za avtonomijo, a veste dobro, da je to humbug. Ne zavzemate se pa resno za res dosegljivo avtonomijo oblasti. Davno bi že lahko imeli svojo oblastno skupščino in bi ne bili od Beograda povsem odvisni. Ako kdo klerikalcem očita politično nezmožnost, pa takoj zavpijejo: «Vera je v nevarnosti!» Kako morejo kaj takega trditi, ko je vendar Kristus rekel: «Na to skalo bom zidal svojo cerkev in peklenska vrata je ne bodo premagala.» Ako verujete v Kristusa in njegove nauke, tedaj lažete, ko kričite, da je vera v nevarnosti. Ali pa ne verujete in ste potem sami brezverci, ki izrabljate Kristusa in vero kot politični stolček. Povejte, ali ni to gola resnica! Nismo več tako neumni, da bi ne znali ločiti vere od politike. Zato, g. Žebot, le pridite k nam, verjeli Vam ne bomo! — V Jarenini bo birma meseca maja. To pomeni za vso župnijo nekaj izredno veselega. Malčkom že naprej oči žarijo v radosti, da jih bodo gospod knezoškof dobrohotno na lice pobožali in poklicali nadnje svetega duha. Botri pa bodo seveda poskrbeli za medico in še kaj drugega. Osnažimo naše domove primerno velikemu domačemu prazniku! Gospod knezoškofa, prihajajočega med nas, bodo pozdravljale Slovenske gorice kot dobrovoljnega prijatelja nas in otrok.

OJSTRICA PRI DRAVOGRADU. V zadnjih štirinajstih dneh smo tudi pri nas dobili mnogo novih naročnikov «Domovine», s katero so vsi prav zadovoljni. Zato Vam pošiljamo naslednje stihe:

«Domovina» k nam je prišla
in smo vsi je prav veseli.
Zdaj pa tudi Ojstričani
večkrat bomo v njej zapeli.

(G. dopisniku: Poročajte nam večkrat o domačih dogodkih Vašega kraja. Poročila o dogodkih in drugih domačih zadevah se objavljajo zastonj. Plačati je treba le oglase, v katerih n. pr. kakšen trgovec priporoča svoje blago. Opomba uredništva.)

SV. KRIŠTOF PRI LAŠKEM. Naš občinski proračun za leto 1926. je g. veliki župan ljubljanske oblasti v toliko odobril, da sme občina pobirati 120odstotne doklade na direktne davke in ne, kakor je občinski odbor sklenil, 161odstotne. V proračunu se mora črtati postavka za pomožnega pisarja, fond za stavbo občinske tehtnice, fond za poškodbe pri vremenskih nezgodah. Izdatki za dokup pohištva, ki so bili pretirani, za monturo za slugo, za vzdrževanje cest in prispevek kmetijskim podružnicam Dol in Laško se morajo najmanj za polovico znižati. Davkoplačevalci občine Sv. Krištof so vzeli rešitev s 40odstotnim povišanjem od lanskega proračuna z za-

---

zanj prav, vendar hude škode ni mogel prizadejati; kajti stari Podlipec je že nekaj časa slutil, da je Julka njegovemu sinu všeč, pa je bil vedno Pagonu za petami, kadar je hotel kaj prigospodariti na Ogrinčevem. Pagon je računal po svoje. Jernej Drnak jo je bil namreč precej zavozil tiste čase. Imel je nekaj kmetije, gostilno in pa z lesom je kupčeval. Otrok je bilo cel roj in vsi so bili bolj gosposki. Klatili so se po šolah in se počasi razgubili na vse vetrove, z njimi pa tudi očetov zaslužek in še precej več. Pagon je posojal in posojal, dokler se ni nabrala lepa vsota, skoraj več nego je bilo vredno vse, kar je premogel Drnak. Takrat je prišel domov Drnakov Milan, ki si ga je bil oče izbral za svojega naslednika. Milan je bil lep fant, zabaven in tako uglajen, da je do malega vsako dekle rado govorilo z njim. Oblačil se je gosposko in v gostilni je vedno vprašal:

«Kaj želite, prosim» ali «S čim smem postreči?»

Še gosposko se je priklanjal in tako sladko je govoril, da bi še pri češminjevcu ne zategnil obraza, kdor bi ga poslušal. Pagon je upal, da bo Milan tista rešilna bilka, ki otme starega Drnaka. Zato je skušal napeljati vse tako, da bi Julka postala Milanova žena.

Ker dekle samo ni moglo uspešno gospodariti na gruntu, je Pagon oddal Ogrinčevo posestvo v najem, Julka pa je živela pri Pagonovih. Kakor marsikako dekle, je tudi ona rada videla gosposkega Milana. Pagon je bil tega vesel

«Eno bo moje,» je veselo računal, «ali Drnakovo ali pa Ogrinčevo.»

Mati Pagonka, ki je bila zvesta družica svojega moža, tudi ni zamudila nobene ugodne prilike.

«Glej,» je prigovarjala dekletu, «raven ko sveča, dober, blag in pa tako olikan je, da bi še mene kmalu premotil! Če si pametna in hočeš sama sebi dobro, nič ne premišljuj! Še taka gospa boš, da se ti bo vse priklanjalo.»

Julka je poslušala in sanjala. Všeč ji je bil Milan, toda kadarkoli je mislila nanj, se ji je vrinila v misli še slika drugega, ki ni bil tako zastaven in prav nič gosposki, pa ga je le tudi rada videla. To je bil Podlipčev Andrej. Zahajal je ob nedeljah k Pagonu v gostilno kakor ostali fantje, mič se ji ni posebno dobrikal in tudi govorila nista bogve kaj. Le tupatam ji je smuknil nageljček in si ga zataknil za klobuk, pa mu ni nikoli branila. Ko je jel Milan laziti za njo, niti ni opazila, da bi bil Andrej kaj nejevoljen zaradi tega in je bila skoro malo jezna nanj zbog take njegove brezbrižnosti. Pagon je bil od dne do dne bolj vesel, Milan pa vedno bolj pogumen. Kadar je pogledal pregloboko v kozarec, je začel kar v gostilni govoriti o svoji ljubezni, kar pa Julki nikakor ni bilo všeč. Njej je bilo njeno čuvstvo tako sveto, da je celo v najtišji samoti zardevala ob misli nanj, on pa da bi to trosil med pijance! Ne, to jo je bolelo. Še hujše pa ji je bilo, ko se je je bil Milan nekoč lotil na tak način, da ji je še čez leta kar zagomazelo po životu, kadar se je spomnila tistega trenutka. Šla je bila v klet po vino, pa se je priplazil za njo in jo jel nenadoma strastno objemati. Julka se je vila in branila, toda njegove roke so bile ko klešče. Poljubljal jo je, kamor je dosegel, govoril pa tako, da je dekle jokalo od sramu.

«Beži no,» se je obupno branila, «nikoli nisem mislila, da si tak.»

«Šema, kaj misliš, da te bom gledal!» je hropel in sikal že dokaj vinjeni fant.

«Milan!»

Mesto odgovora jo je pograbil še trdneje in bi bila že skoro podlegla njegovi brezobzirni moči. V zadnjem trenutku se je pognala proti največjemu sodu in v naglici odprla pipo, da je jelo teči vino po tleh. Potem je parkrat zaporedoma na ves glas kriknila na pomoč. Milan ji je skušal zamašiti usta, toda bilo je že prepozno. Troje, četvero svetilk se je pojavilo na stopnicah in prestrašeni in preteči glasovi so klicali Julko in hotell izvedeti, kaj se je zgodilo. Dekle je jokalo, Milan pa je zamotovilil po kleti:

«Pomagati sem ji hotel, pa se je prestrašila.»

Pagon je zdajci zapazil, da curlja vino po tleh.

«Budali,» se je razhudil, «kaj pa počneta z mojim vinom! Kdo bo plačal, kaj?»

«Jaz!» se je odrezal Milan.

«S kredo, kajne?» je rentačil Pagon. «Še hudič bi ti kremplja ne dal več nanjo, ne pa jaz vina!»

Potem se je lotil Julke:

«Le nori, saj imaš grunt! Kar polivaj, če imaš preveč! Tisto ti pa kar povem, da si polivala svoje! Kaj se pa golobčkaš po kleteh!»

(Dalje.)

dovoljstvom na znanje, ona peščica odbornikov pod komando gg. Bantana, Sluge in Napreta, ki so hoteli s silo še naknadno povišati proračun na 191 odstotkov v neznosno breme občanov, so doživeli pošteno blamažo. Gotovo je, da bodo občani pri bodočih občinskih volitvah s sličnimi navijalci davkov temeljito obračunali.

MARIJA GRADEC PRI LAŠKEM. Vse divjanje vodij zavožene SLS v naši občini proti razvoju demokracije ne pomaga ničesar. Bolj ko udrihajo in prepovedujejo čitanje «Jutra», posebno še «Domovine», tem več novih naročnikov dobiva «Domovina» in novih članov krajevna organizacija. Ljudstvo se med sabo povprašuje, kako je to mogoče, da nam v cerkvi prepovedujejo čitanje «Domovine», medtem ko tukajšnjim predstavnikom SLS štrli vsako nedeljo «Domovina» iz žepa. Tako je prav! S tem nam pomagate pri delu in nas veseli, da je pričelo ljudstvo misliti tudi v naši občini z lastnimi možgani.

IZPOD KAPE NA POHORJU. V župniji pri Sv. Primožu na Pohorju pase svoje ovčice župnik g. Dolinar, ki je splošno znan po svoji miroljubnosti in verski strpnosti. Ob velikonočnem času je spovedoval v sosedni župniji pri Sv. Antonu na Pohorju ter tudi on, ki doslej še ni dal nobenega povoda za kako pritožbo, izrabljal v spovednici svoje duhovniško dostojanstvo in moč v to svrho, da je agitiral proti priljubljeni «Domovini», ki je danes razširjena pri nas že skoro v vsaki hiši. Ali ga je premotila politična strast ljubljanskega škofa ali pa je morda že pozabil, da so ga kot zaslužnega koroškega begunca dali na eno najrevnejših in najtežavnejših pohorskih župnij, še ne vemo. Vsekakor pa bomo v bodoče njegovo zadržanje pri opravljanju duhovniške službe zasledovali. Sedaj pa si lahko predstavljate, kako besnijo proti naprednim listom šele tisti duhovniki, ki so kot fanatiki že vzgojeni. Vsa njihova gonja proti napredku in politični neodvisnosti našega ljudstva pa nič ne pomaga. Svita se že pri najpreprostejšem človeku in v javnem življenju hoče vsak samostojno misliti.

Priporočajte in širite „DOMOVINO“!

GOSPODARSTVO

Kmetijski pouk

PREDPOGOJ ZA USPEŠNO MLEKARSTVO.

Če hočemo z našim mlekarstvom kaj več doseči — pa naj si bo pri prodaji svežega mleka ali pa pri izdelovanju sira in masla — potem je treba gledati predvsem na to, da proizvajamo in oddajamo vseskozi le zdravo in čisto mleko. Le iz takega mleka se dajo pridobiti neoporečno dobri izdelki, pa naj se gre za sir ali pa za maslo. Pa tudi mleka bi se lahko dosti več popilo in prodalo, ako bi se odjemalcem prav postreglo s pristnim in čistim mlekom. Skrb za čisto in zdravo mleko mora zaradi tega prešinjati slehernega živinorejca in sleherno gospodinjo, ki prodaja mleko, pa naj si bo da gre mleko v mlekarno ali pa na trg. Na to moramo toliko bolj paziti, ker je mleko po eni strani zelo občutljivo za razne nepravilnosti, po drugi strani je pa izpostavljeno raznim škodljivim vplivom. Najhuje občutijo to v sirarnah, kjer izpridi mleko enega samega dobavitelja lahko ves pridelek sira ali ga pa v njegovi vrednosti močno pokvari.

Pri vsem mlekarskem poslovanju je treba snage in poštenosti. Mleko, ki ga oddajamo na trg ali pa v mlekarno in sirarno, mora biti zanesljivo zdravo in čisto. Kjer ni računati na vestno in snažno ravnanje z mlekom, tam manjka sploh glavnega pogoja za uspešno mlekarstvo, pa naj se gre za karkoli, za njega uživanje v svežem stanju ali pa za izdelovanje masla ali sira. Za tako mleko se ne le nihče ne trga, ampak je zlasti tudi za sirarne neporabno. Vsako potvarjanje mleka, pa naj si bo z delnim posnemanjem ali pa s prilivanjem vode, mora brezpogojno prenehati! Razen tega moramo z mlekom vseskozi pravilno in snažno ravnati počenši pri molži in ves čas noter do oddaje. Zlasti pri molži se veliko greši, ker ne skrbimo v hlevih za tisto snago, ki bi bila potrebna. V molznem (kravjem) hlevu je treba čistega zraka za živali in za mleko. V nesnažnih, premalo zračnih, zaduhlih in soparnih hlevih se mleko najbolj nasmeti. Tam se navzame raznih bakterij, ki kvarijo mleko v enem in drugem pogledu. Z očmi tega ne vidimo, dobrota mleka pa le trpi. Ob molži bi moral biti hlev prezračen, kakor je sploh skrbeti, da je hlev dosti zračen in da ima potrebno ventilacijo. Med molžo ni kidati ne pokladati krme. Snažna posoda, snažne roke in snažno vime so nadaljnji pogoji za pridobivanje zdravega in čistega mleka. Tudi v tem pogledu se pri nas še zmeraj mnogo greši. Vimena moramo pri nas umivati in snažno in do suhega obrisati, preden se lotimo molže. Pomolženo mleko je takoj in snažno preceditи in spraviti čimprej iz hleva na zračen, zdrav in hladen prostor, da se tam ohladi. Čim prej in čim bolj ga ohladimo, tem bolje. S tem dosežemo, da se ne morejo primešane hlevske in zračne bakterije razvijati in kvaro delati.

Ko se povsod poprimemo takega ravnanja, potem bomo storili najvažnejši korak za uspešen razvoj našega mlekarstva. S tem bomo največ pripomogli, da se bo delo po naših mlekarnah in sirarnah bolj obneslo, da bomo tudi pri nas lahko izdelovali prvovrsten sir in maslo in da bomo tudi vsestransko zadovoljevali svoje naročnike na mleko in mlečne izdelke. Nesnage, nepoštenja in slabega ravnanja bodi pa konec!

Tedenski tržni pregled

ŽITO. Cene so se zopet malo popravile in so bile na novosadski blagovni borzi ter somborski blagovni borzi te dni naslednje: pšenica 296 do 305 Din, ječmen za krmo 125 do 130 Din, turščica 120 do 130 Din moka «0» 450 do 470 Din za 100 kg na debelo.

ŽIVINA je v zadnjem času tudi malo dražja. Na zagrebškem sejmu so se trgovali za kilogram žive teže: voli 7 do 10 Din 50 p, krave 3 do 9 Din, teleta 8 do 10 Din, svinje, hrvatske 11 do 13 Din 50 p za kilogram po kakovosti.

Kratke vesti

— **Vrednost denarja.** Na zagrebški borzi se je dobilo dne 14. t. m. v devizah: 100 avstrijskih šilingov za 800 Din 90 p do 804 Din 90 p, 100 italijanskih lir za 227 Din 95 p do 229 Din 15 p, 1 dolar za 56 Din 66 p do 56 Din 96 p, 100 češkoslovaških kron za 168 Din 10 p do 169 Din 10 p.

Kako sem rekviriral

(Iz Knjige spominov.)

(Dalje.)

Izstopili smo na postaji. Prikaz. Na kolodvoru je stalo nekaj žensk. Videlo se je, da so nas pričakovale. Tiščale so se skupaj v gruči in gledale na nas z nezaupljivimi pogledi. Gotovo so slišale o rekviziciji in so se nas bale.

«Dobro jutro, mamce,» sem jih pozdravil, ko smo se jim približali.

«Bog daj,» so odgovorile prijazno, nekoliko presenečene, in so se stisnile še bolj skupaj. «Naši so,» so šepetale.

«Kod pa se gre v Osičko?»

«Tu doli po cesti, saj se vidi. Tista vas v dolini.»

«Aha, hvala lepa.»

«Saj vam lahko pokažemo,» se je oglasila ena, «me smo od tam.»

«No, le pokažite!»

Nekoliko boječe in neodločno so se nam pridružile.

«Vi ste naši?» so vpraševale.

«Ne, mi smo Dunajčani. Jaz sem Slovenec in znam češko, ti štirje so Nemci.»

Moji štirje junaki so z nerodnimi težkimi koraki hodili za menoj.

«Me smo mislile, da pridejo Madžari.»

«Zakaj?»

«Po teh vaseh okoli so bili povsod Madžari.»

«Bolje je, da smo mi.»

«Seveda, se vsaj razumemo.»

«Ali že dolgo rekvirirajo?»

«Že ves teden. Vse so pobrali.»

«Mi ne bomo.»

Spogledale so se začudeno. Tako govori z njimi komandant patrulje, ki je prišla rekvirirat. Možaki za mano so začeli godrnjati. Spomnili so se na lajtnantovo pridigo, da se ne smemo spuščati z ljudmi v pogovor. Nisem se zmenil zanje. Vrgel sem puško preko hrbta tako, da je izgledalo kar najbolj po domače in nadaljeval pogovor z ženskami. Postale so zelo zgovorne in prijazne. Vedel sem, da se skriva za tem ženska politika. «Ali ste kaj lačni?» vpraša neka mlada žena nekako v zadregi.

«Seveda smo.»

«Pojdite k nam na mleko, če smete.»

«Seveda smemo.»

«Prosim, tam je naša hiša.» Druge so obstale.

«Dobro. Danes nismo še nič toplega jedli.»

«Pridite potem k nam,» je rekla druga, «naša hiša je koj na drugi strani.»

«Pa drugič, bomo videli, kako bo.»

Primarširali smo pred hišo, sosede so se lepo poslovile in nas vabile, naj jih obiščemo.

Moji junaki so obstali.

«Ali je tukaj župan?»

«Ne, na zajtrk gremo.»

«Mi se moramo najprej javiti pri županu.»

«To je moja stvar. Jaz sem komandant. Alo, v hišo.»

Vstopili smo v čedno kmečko sobo. Za mizo sta stala dva otroka, poleg njiju je sedela stara mati.

«Dobro jutro! Na mleko smo prišli.»

«Bog vas pozdravi. Saj ga imamo dovolj.»

Res, na mizi je stal velik lonec kuhanega mleka in zraven je ležal velik visok hlebec lepega belega kruha. Čudo božje! Ali je res še kaj takega na svetu? Koliko časa je, da nisem videl mleka. In ta kruh.

Odložil sem puško in sedel k mizi. Gospodinja nam je natočila polne skledice.

«Pijte, kolikor hočete.»

Moji Nemci so gledali neverjetno.

«Ne bodite neumni,» sem jim rekel, «jejte in pijte, če Vam dado ljudje.» Počasi so se spametovali in hlastno srkali toplo mleko.

Odrezal sem si kos kruha in užival po dolgem času pošteno hrano preproste kmečke hiše. Med tem se je razvil pogovor o vojni — tudi gospodar je bil na vojni — in o rekvizicijah. Stara mati je pripovedovala o Madžarih:

«Vse so pretaknili in preiskali. Vse so odnesli.»

«E, mi ne bomo ničesar iskali. Nismo zato prišli.»

Ženske so se spogledovale in niso vedele, ali bi verjele, ali ne. Kaj pa, če jih samo izkušamo. Zato je razgovor nekoliko obtičal. Med tem smo se najedli mleka in kruha in moji štirje junaki so si z rokavi brisali mokre brke.

«Je bilo dobro?»

«Dobro,» so odgovorili z nekoliko prijaznejšimi obrazi.

«Če le nas ne bo kdo naznanil,» je opomnil eden iz njih. «Lajtnant je rekel, da ne smemo ničesar vzeti.»

= **Avtomobilski oddelek in radio-razstava na Ljubljanskem velesejmu** obeta letos zelo pester pregled najrazličnejših izdelkov evropskih in ameriških tvornic. Čas, v katerem se bo sejem vršil (od 26. junija do 5. julija), je za avtomobilsko razstavo prav ugoden. Uprava Ljubljanskega velesejma organizira vzajemno z ljubljanskim Radio-klubom tudi radio-razstavi, in to ob priliki vzorčnega velesejma od 26. junija do 5. julija ter ob priliki pokrajinske razstave od 1. do 12. septembra t. l.

= **Sadjarski odbor za okraj Radovljica** bo priredil v nedeljo 18. t. m. na Bledu v Blejskem domu celodnevni sadjarski cepilni tečaj. Odbor vabi vse zanimance iz okoliša Bleda in Bohinjske Bele, osobito mlajše posestnike in mladeniče, da se udeležijo tega tečaja v čim večjem številu. Udeležencem se priporoča, da prineso s seboj cepilno orodje. Tečaj se bo pričel ob 8. uri dopoldne. — Enak tečaj se bo vršil istega dne (18. t. m.) v Lešah v tamkajšnji šoli. Prične se ob 9. uri dopoldne. Vabijo se posestniki iz okoliša Leš, Brezij in Ljubnega.

Občni zbor sreske organizacije SDS v Ptuju se bo vršil v nedeljo dne 18. t. m. Otvoril se bo ob desetih dopoldne v dvoran Narodnega doma. Na zboru bo govoril narodni poslanec g. dr. Ljudevit Pivko. Udeležite se ga polnoštevilno!

BELEŽKE

+ **Dobri in slabi duhovniki.** Pišejo nam: Kakor med drugimi stanovi, imamo tudi v duhovniškem stanu dobre in slabe ljudi. Slab duhovnik je tisti, ki neti sovraštvo, se ukvarja s konsumom, pridiguje o stranki in preganja politične nasprotnike. On je samo na videz Kristusov namestnik. Dobrih, blagih duhovnikov imamo tudi nekaj. Te vse spoštuje, ker blažijo in mirijo razpore, tešijo in tolažijo siromake in nesrečne, pa so vsem enako pravični in v cerkvi poznajo samo božjo službo. Kdo bo zmagal? Politični duhovniki so v službi zlega duha. Naj le divjajo, a zmagati mora končno pravična stvar.

+ **Uspeh klerikalne gonje proti «Domovini».** Odkar so začeli klerikalni listi pod zaščito ljubljanskega škofa napadati «Domovino», stalno narašča število njenih naročnikov. Škof prepoveduje «Domovino», star pregovor pa pravi, da prepovedan sad diši. Zato segajo ljudje po «Domovini». Ker vidijo, da je vse skupaj laž, kar trdijo o njej klerikalci, in ker je «Domovina» tudi najbolje urejevan tednik ne samo v Sloveniji, ampak sploh v Jugoslaviji, se nanjo kar v množicah naročajo. Od novega leta do velike noči se je število njenih naročnikov pomnožilo za mnogo tisoč. Od velike noči do danes pa se je nanovo prijavilo 1256 naročnikov. Novi naročniki se priglašajo z vsakim dnem. Kmalu bo «Domovina» eden najbolj razširjenih listov v Jugoslaviji. Klerikalna kletev se izpreminja za «Domovino» v blagoslov! To je uspeh klerikalne reklame za nas list.

+ **Klerikalci in naš shod.** V roke nam je prišla okrožnica klerikalnega tajništva, v kateri so bili pozvani razni klerikalni somišljeniki (pa tudi nesomišljeniki), naj pojdejo na dr. Pivkov shod v Ptuj in naj tam delajo nemire. To so za tako mogočno stranko, kakor je SLS, vsekakor obupna sredstva. V ostalem pa odsvetujemo gospodom od SLS zapeljevanje svojih ovčic k nepremišljenim dejanjem, ker so naše vrste precej dobro organizirane in bi se znalo klerikalnim nemirnežem kaj zgoditi.

Obrtniški vestnik

LJUBA «DOMOVINA»!

Ko prebiram tedensko tvoja poročila, si se mi zaradi svoje vsestranosti in obsežnosti prav toplo priljubila. Dasiravno sem naročnik še drugih listov, vendar te vedno z veseljem sprejemam in čitam. Priznati mora vsak poštenjak, da so tvoja poročila tako glede kmetijskih vprašanj, nanašajočih se na pouk ali razne uspehe na polju umnega gospodarstva, kakor tudi glede dnevne politike raše ožje domovine ali stvarnih izvajanj našega neumornega poslanca dr. Žerjava povsem točna, poštena ter obče koristna.

Kljub vsemu nasprotovanju črnih zavistnikov se neumorno širiš v širše plasti našega naroda, katerega navajaš k dobremu in koristnemu. Okoli tebe se zbira množica naroda in te smatra za svojo vodnico, ki naj kaže pravo pot, lajša s stvarnimi nasveti težave našega ljudstva. Za narod se boriš in delaš! Naj se vrši proti tebi še tako ostudna gonja, kar nas je ob tebi, te ne zapustimo, ker vemo dobro, da je na naši strani pravica.

Ko z veseljem opazujem, kako rasteš, prihajam k tebi s temi-le vrsticami: Poleg kmetijskega stanu naše ožje domovine je še zelo razširjen **rokodelski stan. Saj nas je v Sloveniji nad 24.000 obrtnikov,** ki pa smo po svojem političnem naziranju še precej raztreseni. Pod tvojim okriljem pa lahko najdemo skupno pot in svojo zaščitnico. Koliko je danes perečih vprašanj, ki tarejo našega obrtnika. **Neznosna davčna bremena, pod katerimi ječimo, pretijo, da še to malo, kar si prisluži in pridela naš marljivi rokodelec, odjedo in uničijo popolnoma mali obrt.** Vsesplošna denarna kriza se pridružuje davčnim težavam, tako da obrtnik, če hoče, da ima delo, mora danes delati za malenkosten zaslužek, da preživi s težavo svojo družino. Da pa bo vsaj deloma premagoval silne težave, bi bilo dobro, da se obrtnik opre na močno in pošteno stranko. Taka stranka, ki se je vedno potrudila za obrtnika in ki je zanj že tudi mnogo dosegla, je pa edino Samostojna demokratska stranka. **Na širokem, vedno doslednem programu te stranke vidi zaveden obrtnik gotov uspeh.**

S posredovanjem g. dr. Žerjava in njegovega pomočnika v ministrstvu g. Mohoriča smo obrtniki dobili obrtniške kredite pri Narodni banki. Res, da ti niso izdatni, vendar nekoliko pomagano je le. Še nekaj denarja je razpoložljivega pri podružnici Narodne banke v Ljubljani, zato Vas pozivam, tovariši obrtniki, da se ga poslužite. Ne strašite se morebitnih neprilik. Za informacije se pa obračajte na **Napredno obrtno društvo v Ljubljani,** katero Vam bo šlo rade volje na roko v vseh ozirih.

«A, kaj lajtnant,» so začeli drugi trije, «je že prav tako.»

Zdaj je tudi četrti mahnil z roko.

«Pa naj bo, kaj mene briga,» je rekel in si natočil še eno skledico mleka.

«Tam v sosedni vasi,» je pravila starka, «je neki posestnik peljal ponoči žito na njivo, da bi ga zakopal, pa so ga dobili.»

«Da,» je rekla gospodinja, «zaprli so ga pri županu, vojaki so se pa slivovke napili. Korporal je ležal vso noč kakor ubit. To je vojska. Drugi dan so morali takoj oditi in so prišli drugi.»

«Ja, vsak odnese s seboj polno torbo,» je dodala starka. «Ljudje jim samo dajejo, ker se jim smilijo.»

Tako je torej na rekviziciji. Poslušal sem pazno vsako besedo, da bi se vedel potem ravnati.

«Torej pojdimo.»

Zahvalili smo se za pogostitev in se poslovili.

Zunaj sem dajal svojim možem instrukcije:

«Ženske pravijo, da so vojaki povsod dobro sprejeti in ljudje jim radi postrežejo. Zato pa seveda ni treba uničevati ljudi. Vi ste sami gospodarji, doma imate družine in veste, kako je.

«No, da,» so pritrdili.

Šli smo po cesti proti vasi. Glej tam gre naš bivši narednik, ki je bil degradiran radi defravdacije v pisarni. Maje se nekoliko. Najbrže se je že na tešče napil slivovke. Res, že od daleč nas pozdravlja. Ostal je tu od onih, ki so bili pred nami. Z zmešanimi besedami nam pripoveduje o kmetu, ki je hotel skriti žito na njivi.

«Tako je, da boste vedeli,» je rekel, salutiral in odšel.

Po vasi nam je nasproti prihajal župan z nekaj možmi in izza zimskih oken po hišah so se kazale boječe ženske in otroške glave. Vse je kazalo, da smo prišli v bogato vas.

Župan se je približeval počasi in se opravičeval, da ni vedel natančno, kdaj pridemo. Povedal je, da so prenočišča pripravljena pri najboljših gospodarjih. Iskal je med tem zvezde na mojem ovratniku, da bi vedel, kako naj me titulira. Ker ni videl nobene, me je kratkomalo nazval «gospod komandant».

«Kdaj začnemo, gospod komandant?»

«Danes še ne. Danes bomo počivali. Moštvo je utrujeno.»

«Meni je tudi prav.»

«Torej jutri zjutraj.»

Odšli smo po vasi in spravili naše Nemce v gostoljubne moravske hiše. Z županom sva odšla na drugi konec vasi, kjer sem si izbral kvartir pri bogatem kmetu.

«Torej, da se razumemo, gospod župan,» sem začel, ko sva bila sama. «Jaz sem Slovan in bom storil vse, da ljudje ne bodo trpeli škode. Naj skrijejo, kar morejo in kamor morejo. Mi ne bomo ničesar iskali.»

Pogledal me je nezaupno.

«To je nemogoče. Imamo zapisnike o posetvi in pridelku. Gospod okrajni glavar je strog. Poleg tega je učitelj, komisija.»

«Naj bodo. Jaz sem Vam povedal svoje mnenje. Opozorite na to gospodarje!»

«Oni itak preveč skrivajo in tajijo.»

«Imajo prav. Dobiček od rekvizicij imajo samo židje. Mi varujemo naše ljudi!»

Zmajeval je z glavo.

«Mi imamo predpisano, koliko moramo dati.»

«Če pa ne najdemo.»

«Zato ste Vi tu.»

«Dobro, in mi ne bomo ničesar našli.»

Tako sva prišla do hiše. Gospodar naju je sprejel na pragu in povabil v hišo.

Sedli smo k mizi in se pogovarjali o vojni. Bili so veseli, da je prišel komandant, s katerim se morejo razumeti. Z Madžari je bila težava. Bili so predrzni in oblastni. Gospodinja je čez čas prinesla bele kave in začela praviti, da imajo dva sina v vojni. Eden je bil pri nas na Krasu.

Župan se je počasi poslovil.

«Jutri ob devetih torej začnemo.»

«Jutri ob devetih.»

Z gospodarjem sva ostala sama. Tožil je o slabih časih. Legel sem k peči. O peč! Ti prijateljica mojih mladih dni! Koliko časa že nisem spal v tvojem toplem objemu! Tri leta že skoro nisem videl drugega kakor ječe in kasarne. Sedaj sem končno zopet v kmečki hiši med dobrimi ljudmi. Res me pokriva avstrijska uniforma in ljudje mi ne zaupajo. Nič ne dé. Jaz vem, da je moja dolžnost, uničevati Avstrijo in ne njih.

Gospodar je odšel in me je pustil samega. Od peči je dehtela blagodejna gorkota. Ležal sem na mehkih blazinah in premišljeval o čudni usodi, ki me vodi po teh moravskih

Na nas samih je bodočnost našega stanu. Zberimo se v močne trdne vrste, oklenimo se še trdneje Samostojne demokratske stranke in videli boste, s kakimi uspehi bomo napredovali. V «Domovini» si pa dajmo v bodoče tolmačiti vse naše težnje v boju za zboljšanje položaja in za naš napredek. Kar nas je obrtnikov odločnih bojevnikov za veliko jugoslovensko demokratsko idejo, vsi skupaj! Boječi pridejo za nami.

Obrtnik-demokrat.

Iz Samostojne demokratske stranke

POSLANEC DR. PIVKO V PREKMURJU IN NA MURSKEM POLJU.

V nedeljo 11. t. m. se je vršil dopoldne v Murski Soboti v prostorih g. Turka krasno obiskan občni zbor sreske organizacije SDS za srez Murska Sobota. Razen na občnih zborih krajevnih organizacij izvoljenih delegatov, ki so bili polnoštevilno zastopani, so prispeli iz vsega sreza Murska Sobota tudi vabljeni zaupniki, nad 100, ter se je tako sreski občni zbor razvil v lepo zborovanje. Navzoči so bili tudi delegati od bližnjih organizacij sreza Dolnja Lendava (Beltinci, Bratonci in Ižakovci). Predsednik sreske organizacije notar g. Koder je z veseljem konstatiral veliko udeležbo vsega sreza in pozdravil zlasti tudi navzočega poslanca g. dr. Pivka, katerega so zborovalci prisrčno aklamirali.

Predsednik je podal nato pregledno poročilo o delovanju sreske organizacije v minulem letu. Poudaril je zlasti, kako se je od zadnjega občnega zbora izpolnilo marsikaj, kar je na svojem lanskem občnem zboru sreska organizacija v resolucijah postavila kot svoje zahteve in za kar se je pozneje potom strankinih zastopnikov borila. Med drugim omenja znižanje, deloma celo odpravo carine na živino, dalje ustanovitev kmetijske šole v Rakičanu, dalje borbo za obstoj gimnazije v Murski Soboti, borbo za odpravo carine na žito sezonskih delavcev itd. Sreska organizacija obsega danes devet krajevnih organizacij s 712 organiziranimi člani. To število se bo pa v doglednem času znatno pomnožilo. Pripravljen je že teren za osnovanje organizacij v Bakovcih, Dolnjih Slavečih, Gorenjih Slavečih, Kuzdoblanju, Bodoncih itd. Za funkcionarje sreske organizacije so bili soglasno izvoljeni: za predsednika ponovno notar g. Anton Koder, za podpredsednika posestnik in trgovec g. Štefan Perkič ml. iz Gradišča, za tajnika trgovec in posestnik Ludovik Brumen, za blagajnika posestnik Štefan Husar iz Kupšinec. Kot delegati za oblastni zbor so bili izvoljeni: župan g. Aleksander Kühar iz Pucinec, posestnik Josip Kocet iz Sel in posestnik Jožef Smodiš iz Gorenjih Petrovc; kot zastopnika sreske organizacije v oblastnem odboru notar gosp. Anton Koder in posestnik in gostilničar g. Janoš Gergar iz Križevc, kot delegata za bodoči državni kongres stranke ravnatelj g. Vagaja in župan g. Matija Kočar iz Skakovec.

Poslanec g. dr. Pivko je ob napeti pozornosti delegatov v nadenournem govoru podal sliko sedanjega položaja ter je zlasti ožigosal nepoštenost politike radikalske stranke. Zborovalci so ponovno g. poslancu priredili prisrčne ovacije.

Koncem zborovanja so se sprejele soglasno naslednje resolucije: 1.) Sreski odbor SDS izreka svoje **popolno zaupanje vodstvu stranke, posebno predsedniku Svetozarju Pribićeviću ter voditeljema slovenske demokracije poslancema dr. Pivku in dr. Žerjavu,** ki vodijo naš narod neustrašno v življenje svobode, bratstva in enakosti ter s tem v boljšo bodočnost. 2.) Zbor zahteva **izenačenje direktnih davkov in davčne uprave ter odpravo vseh onih davkov, katerih Srbija ne plačuje.** 3.) Zahteva podporo produktivnim slojem s **cenenim državnim kreditom** v večji meri kakor do sedaj; ta kredit naj se dá tudi onim, ki žele graditi poslopja in s tem omogočijo zaslužek našemu obrtniku in tudi našemu kmetu. 4.) Zahteva **revizijo taksnega zakona** po strokovnjakih iz prečanskih krajev; predvsem naj se odpravijo vse pristojbine pri pogodbah, s katerimi izročajo starši svoje premoženje svojim otrokom še za živa, in to vsaj v obliki, da se izenačijo dedne pristojbine s pristojbinami pri izročitvah za živa. 5.) Zahteva oživotvorenje ljudske samouprave potom izvedbe oblastnih, sreskih in občinskih volitev, slednjih posebno tudi v Prekmurju. 6.) Zahteva izboljšanje državne uprave vsaj na nivo, kakršen je bil v prečanskih krajih pred vojno.

Zborovanje je bilo po 2 in polurnem poteku med splošnim navdušenjem zaključeno.

Popoldne ob treh se je vršil v Križevcih na Murskem polju občni zbor sreske organizacije za srez Ljutomer v prostorih gostilne Hauptman. Dvorana je bila polna delegatov iz vseh občin celega sreza, katerih se je zbralo mnogo nad 100. Ko je predsednik dr. Stanjko otvoril zbor in pozdravil navzočega poslanca g. dr. Pivka, so mu zborovalci priredili iskrene ovacije. Poslanec je v nadenournem govoru pojasnil položaj. Govoril je tudi oblastni tajnik SDS g. Spindler. Poročila o delovanju sreskega odbora v minulem letu sta podala predsednik g. dr. Stanjko in tajnik g. Franc Lubej ter se je končno sreski odbor konstituiral tako-le: predsednik g. dr. Marko Stanjko iz Ljutomera; podpredsednik g. Franc Cmrekar, posestnik iz Verženja; tajnik g. Franc Lubej iz Ljutomera; blagajnik posestnik g. Anton Štuhec iz Križevec. Izvolili so se tudi ostali delegati po štatutu. V najbližjem času se bodo ustanovile nove organizacije v Stari cesti, Mali Nedelji in Zbigovcih. Zbor se je soglasno priključil resolucijam, ki jih je dopoldne sprejel sreski zbor v Murski Soboti.

DOMAČE NOVOSTI

* **Naši dve novi povesti** smo začeli z današnjo številko priobčevati, s čimer bo gotovo v polni meri ustreženo vsem čitateljem in čitateljicam. «Kako sem rekviriral» pride še enkrat ali dvakrat.

* **Opozorilo dopisnikom.** Mnogo dopisov smo morali odložiti na prihodnje številke. Obenem pa opozarjamo dopisnike, naj pišejo vedno le s črnilom, ker se pisanje s svinčnikom često sploh ne da čitati.

* **Ugankarjem.** Danes se bo vršilo žrebanje desetih dobitkov. Imena onih, ki so pravilno sestavili križ, in pa onih desetih, ki jih bo odločil žreb za nagrade, bodo objavljena v prihodnji številki.

* **Naročnikom «Domovine»!** Prosimo vse naročnike, ki plačujejo naročnino četrtletno, da jo plačajo za drugo četrtletje ta mesec. Kdor je v zaostanku za prvo četrtletje, naj plača sedaj za prvo polletje. Četrtletno stane list 7 Din 50 p, polletno 15 Din. Naročnino naj poravnajo tudi

---

krajih. Počasi so se vrata odprla in v sobo je stopila mala deklica z dečkom. Kot nalašč. Pogovarjal se bom z otroci. Obstala sta plaho ob vratih, kakor da si ne upata naprej.

«No, čigava pa sta?»

«Jaz sem naša,» se je opogumila punčka in je prijela za roko dečka, ker je tiščal palec v ustih.

«Čigav pa je ta?»

«To je pa sosedov Toniček.»

«Ali hodita že v šolo?»

«Že: jaz hodim v tretji razred, Toniček pa v prvega.»

«Pojdita sem bliže, da bosta povedala, kaj znata.»

Boječe sta se približala.

«Mi imamo zdaj nove knjige,» je rekla deklica.

«Res? Pokaži!»

Prinesla je iz miznice knjigo.

«To je vojna knjiga. One stare niso dobre.»

«Kdo je rekel?»

«Gospod učitelj.»

«Saj ni res. Katere so lepše?»

«One so bile lepše.»

«No, vidiš. Kaži!»

Res, češkim otrokom so vzeli njih vzorne narodne čitanke in so jim dali nove. Na vsaki strani je bilo kaj patriotičnega.

«Kako ti je ime?»

«Fanička.»

«Vidiš, Fanička, to ni nič res, kar je v teh vojnih knjigah. To je sama laž. Ali znaš kaj pesmic iz onih starih?»

«Znam.»

«No, povej!»

In Fanička je z otroškim glasom deklamirala pesmi o domovini.

«Kje si se jih naučila?»

Tu se je zbala in si ni upala povedati.

«No, pa ne. Samo, da znaš. Pa vsem povej, da so te nove knjige zanič.»

Tako smo se pogovarjali pri topli peči, da smo sploh pozabili, da je vojna in da smo prišli na Osičko rekvirirat.

Do kosila sem se že popolnoma udomačil in opoldne smo jedli z družino pri skupni mizi v živahnem pogovoru: niso niti verjeli, da na Dunaju takega kosila ne bi dobil za noben denar. Gospodinja je z nekakim zadovoljstvom opazovala, kako mi gredo v slast njene kuharske zmožnosti — saj ni mogla misliti, da država tako slabo skrbi za svoje brambovce.

Po kosilu sem šel po vasi pogledat svoje Nemce. Bili so vsi zadovoljni, ker so se dobro najedli, le to jim je bilo žal, da se ne morejo z ljudmi pogovoriti. Bili so torej v dobrem potrjeni in se mi jih ni bilo treba bati.

Stopil sem na višavo nad vasjo, da se razgledam po okolici. To je znana moravska Valahija. Bogata pokrajina ob robu rodovitne Hane, kjer žive trdni moravski kmetje in govore celo svoje moravsko narečje. Daleč naokoli so se vrstili s snegom pokrite njive in gozdi, med njimi pa so se skrivale v belih dolinah prikrite vasi.

Mimogrede sem krenil v vaško gostilno. Je precej drugačna nego pri nas. Z gostilničarjem sva se dobro razumela, kljub temu, da ni imel skoro nobene pijače. Med tem je prilezel v sobo italijanski ujetnik, ki je bil tukaj v službi. Držal se je kislo in tudi gostilničar ga ni gledal prijazno. Naučil se je doslej eno edino češko besedo «pan tata», vse drugo so mu morali govoriti z rokami. Bil je res kakor mutec. Skušal sem od gostilničarja poizvedeti, kakega mišljenja so ljudje glede države, pa ni hotel govoriti o tem.

«E,» je rekel, «zdaj je najboljše, da človek molči. Zato vsi molče.»

Vendar, ko sem se vračal po vasi, se mi je zdelo, da me gledajo ljudje s precej drugačnimi očmi nego zjutraj. Gotovo so ženske raznesle, da je komandant naš človek. Pri večerji me je prišel eden mojih Nemcev vprašat, ali bomo postavili kako stražo. Čudil se je, da ni zvečer nič raporta.

«Kakšna straža. Najejte se in pojdite spat vsi štirje,» sem ga odslovil. «Jutri ob devetih zjutraj me čakajte pri županu.»

Po večerji so mi napravili v sobi posteljo. Spali smo vsi v eni sobi: gospodar in gospodinja v eni postelji, dekla na peči, Fanička pri peči od ene strani, jaz pa od druge. Spal sem prav dobro v topli, čisti postelji po tistih strašnih nočeh v dunajskih barakah. Kako in kam pa so to noč skrivali osiški prebivalci svoje pridelke, za to se «gospod komandant» ni prav nič zanimal. Še sanjal ni o tem. Upam, da so dobro izrabili njegovo brezbrižnost in se pripravili na drugi dan, saj časa je bilo dovolj, da so se prepričali o njegovi naklonjenosti. Seveda, če se niso bali drugih višjih oblastev.

(Dalje.)

inozemci; zanje znaša 4 Din mesečno. — Upravništvo «Domovine».

* **Ali ste že vrnili rumeno dopisnico z novimi naročniki?** Naš poziv, da «Domovino» sami podpro z novimi naročniki, je dosegel velik odziv. Vsak dan prinese nove dopisnice, izpolnjene z novimi imeni. «Domovina» ima najboljšo obrambo v svojih bralcih in bralkah, ki vidijo njen pošteni namen in jo zaradi tega podpirajo. Naj nihče ne zamudi takoj vrniti rumeno dopisnico z novimi naslovi naročnikov. Naročnina od dne 15. aprila do konca leta znaša 21 Din 25 p. Nobena dopisnica se ne sme izgubiti!

* **Naša kraljica v Češkoslovaški.** Kraljica Marija je odpotovala v kopališče Marijanskih Lazni na Češkem, kjer ostane več tednov.

* **Don Juraj Biankini zopet zdrav.** Kakor javljajo iz Splita, je don Juraj Biankini, znan narodni borec, ki je bil več mesecev težko bolan, ozdravel.

* **Proslava Pašićeve osemdesetletnice.** Pripravljalni odbor za proslavo osemdesetletnice Nikole Pašića je poslal vsem okrožnim odborom radikalske stranke okrožnico, naj čim slovesneje proslavijo Pašićevo osemdesetletnico na dan 22. maja t. l.

* **Ustanovniki Vodnikove družbe v Mariboru.** Poverjeniku dr. Heriču sta se prijavila te dni kot ustanovnika tudi narodni poslanec g. dr. Pivko in Sokolska župa v Mariboru.

* **Češkoslovaški poslanci v Jugoslaviji.** Koncem prihodnjega meseca bo prišlo v Jugoslavijo večje število češkoslovaških narodnih poslancev, ki bodo razen Beograda obiskali tudi Ljubljano, Zagreb, Subotico in dalmatinska mesta ob Jadranu.

* **Mladeniči,** ali že imate v Vašm kraju tamburaški zbor? Ako ne, obrnite se za nasvet na Zvezo kulturnih društev v Ljubljani, Kazina II.

* **Pregled in popis živine ter vozov.** Doznali smo od vojaških oblastev, da se bo letos vršilo v vsej naši državi poleg rednega nabora (rekrutovanja) tudi popisovanje in pregledavanje živine, avtomobilov in drugih prevoznih sredstev. To popisovanje bodo vršile posebne komisije nezavisno od nabornih. Delovale bodo po dve do tri komisije v vsakem vojnem okrožju. Vojaška oblastva so ukrenila vse potrebno, da se ljudstvu olajša ta popis, da ne bodo ljudje izpostavljeni prevelikim naporom pri dovajanju živine na pregled in da ne bodo zaradi tega ovirani pri svojem rednem delu na polju in drugod. Pregled se bo vršil na več krajih, kateri so podeljeni tako, da se bo na enem kraju pregledala vsa živina in vozovi iz bližnje okolice v istem dnevu, na katerega bo pregled določen. Da se bo pregled izvršil točno, v redu in kolikor mogoče hitro, se žigosanje ne bo vršilo. Isto tako se ne bo vršila rekvizicija živine in prevoznih sredstev, temveč samo pregled in popis v svrho evidence. Priporočamo ljudem, da priženo svojo živino in pripeljejo vozove na pregled točno ob določenem času. Vsi oni, ki ne bodo izvršili svoje dolžnosti pravočasno, bodo kaznovani po strogih vojaških postavah, a poleg tega bodo morali naknadno prignati svojo živino in pripeljati vozove v kraj sedeža okrožne komande, kar bi bilo gotovo neprijetno.

* **Pred proglasitvijo Trbovelj za trg.** Na zadnji seji gerentskega sosveta pod predsedstvom gerenta g. Voduška je bilo sklenjeno, napraviti vse potrebne korake, da se proglase Trbovlje za trg. Kakor je znano, gre vzporedna akcija, da se ustanovi v Trbovljah okrajno glavarstvo in sodišče, da se premesti rudarska šola iz Celja v Trbovlje, da pride do ustanovitve popolne srednje šole in da se prične graditi nova cesta ob Savi. Z rudniškimi uradniki je uslužbenih v Trbovljah okoli 200 uradnikov. V poučne namene skrbijo dve osemrazredni, štiri sedemrazredne in ena dvorazredna osnovna šola, dve obrtnonadaljevalni šoli, ena rudarska nadaljevalna, ena gospodinjska šola in otroški vrtec. Kulturnih in drugih društev je v Trbovljah nad 50. V občini je 1132 večjih poslopij. Trbovlje so v Sloveniji največja podeželska občina ter zaradi industrije tudi ena največjih davčnih moči

* **Naprednjaki, pozor pred klerikalnimi loterijami!** Klerikalcem sicer naprednjaki in zlasti demokrati zelo smrdijo, diši jim pa njihov denar. Zadnje čase so klerikalci preplavili vso Slovenijo z neštetimi srečkami za loterije in tombole, katere prirejajo v korist svojim klerikalnim društvenim domom in pa v razne druge svrhe. Seveda zakrijejo vsako stvar v tako lepo obliko, da jim marsikak naprednjak nasede in pošlje denar za stvari, ki so naravnost naperjene proti naprednemu gibanju v Sloveniji. Tako na primer prav te dni zopet razpošiljajo loterijske srečke za društveni dom v Sv. Antonu v Slovenskih goricah. Naprednjake pozivamo, naj bodo previdni in naj se vedno točno prepričajo, preden vzamejo in plačajo kakšne doposlane srečke. Naprednjaki imamo sami dovolj svojih institucij, ki jih moramo podpirati, in ni potrebno, da bi šli na lim klerikalcem.

* **Nov zdravnik v Mariboru.** V Mariboru se namerava v kratkem naseliti zdravnik g. dr. Joža Gostiša, specialist za očesne bolezni. Tak specialist bo mestu gotovo dobro došel.

* **Občni zbor sreskih organizacij SDS v mariborski oblasti.** V svrho orijentacije vsem krajevnim organizacijam in v svrho možnosti pravilne razporedbe delegatov oblastnega načelstva objavljamo spored občnih zborov sreskih organizacij SDS v mariborski oblasti: 18. t. m. dopoldne ob desetih v Ptuju za srez Ptuj, ob istem času v Dolnji Lendavi za srez Dolnja Lendava in ob istem času v Velenju za srez Slovenjgradec; 25. t. m. dopoldne v Šmarju za srez Šmarje, popoldne v Konjicah za srez Konjice; 2. maja v Mariboru za srez Maribor levi breg, v Guštanju za srez Prevalje in v Radmirju za srez Gornji grad. Krajevne organizacije in sreski odbori prejmejo tozadevno še posebne okrožnice. Termini občnih zborov so nepreklicni. Celjska sreska organizacija svoj občni zbor še določi. Poslanec dr. Pivko bo govoril na zborih 18. t. m. v Ptuju in 25. t. m. v Šmarju. — Oblastno tajništvo SDS v Mariboru.

* **Načrt novega občinskega zakona** za vso našo državo je dovršen ter izročen ministru za notranje zadeve, ki ga je razposlal velikim županom, da izjavijo o njem svoje mnenje. Po tem načrtu se bodo občinske volitve vršile istodobno v vseh oblastih. Vsi občinski posli so častni, to je brezplačni. Župana izvoli občinski odbor. Poseben položaj dobe mestne občine Beograd, Zagreb in Ljubljana. Čim prispejo mnenja velikih županov, se bo načrt predložil ministrskemu svetu in Narodni skupščini.

* **Županske volitve v Trbovljah.** Te dni je bil pri prvi seji novoizvoljenih občinskih odbornikov v Trbovljah izvoljen za župana g. Ignacij Sitter, uradnik bolniške blagajne v Zagorju, ki je dobil 23 glasov. Pri volitvah občinskih svetovalcev, 12 po številu, so bili izvoljeni: Vinko Grabnar, ki je dobil 25 glasov in je bil s tem izvoljen za podžupana, Jakob Klenovšek (24 glasov), Ivan Krušič (24), Gustav Vodušek (23), Karel Malovrh (23), Edvard Jurjavec (23), Ivan Jazbec (22), Ivan Pliberšek (22), Alojzij Vrbnik (22), Josip Goropevšek (20), Rudolf Persoglio (20), Rudolf Ahac (19).

* **Gibanje SDS v mariborski oblasti.** Občna zbora sta izvršili 20. marca krajevna organizacija SDS v Št. Vidu pri Ptuju (predsedstvo je ponovno poverjeno uglednemu posestniku g. Antonu Šmigocu iz Vareje) in 28. marca krajevna organizacija v Zavrču. Tudi tam je predsedstvo ponovno prevzel odlični kmetovalec g. Ivan Korpar. Sestanek SDS bo v soboto 17. t. m. v Limbušu. Sestanka se bo udeležil poslanec g. dr. Pivko. 11. t. m. se je ustanovila nova organizacija SDS v Bakovcih (srez Murska Sobota). Podrobno poročilo še objavimo. Občni zbor k. o. Ivanjkovci je bil v sredo 14. t. m. Udeležil se ga je poslanec dr. Pivko. Sestanek SDS v Limbušu je v torek 20. t. m. in ne, kakor je bilo pomotoma javljeno, v soboto 17. t. m.

* **«Brezalkoholna Produkcija», Ljubljana, Poljanski nasip 10/7. pošlje vsakemu naročniku «Domovine» zanimiv cenik brezplačno. Zahtevajte ga takoj; ne bo Vam žal!** 52

* **Za delavce v kemični tovarni v Mostah.** Zaradi odpusta delavcev v kemični tovarni v Mostah pri Ljubljani je vložil narodni poslanec dr. Žerjav pri ministru pravde interpelacijo. V tej tovarni je bilo namreč odpuščenih nad 200 delavcev.

* **«Srbofili» v želodcu «Slovenskega Gospodarja».** «Slovenski Gospodar» se še vedno ni otresel svojih manir iz leta 1914., ko je kar na debelo ometal okoli sebe s srbofili in denunciral slovenske naprednjake. V svoji številki z dne 1. t. m. je med drugimi napadel tudi dva napredna agitatorja iz Ceršaka ter pisal: Ker sta bolj serbofila, bosta najbrž sojena po § 104. srb. kaz. zakona. Vsekakor je značilno, da «Slovenski Gospodar» še danes, v osmem letu po osvobojenju in uedinjenju, voha po serbofilih. Brez komentarja.

* **Vajeniška preizkušnja Zadruge rokodelskih in sorodnih obrtov v Kranju** se bo vršila dne 22. in 23. t. m.

* **Delavsko predavanje v Sladkem vrhu.** Za nedeljo 11. t. m. je Samostojna strokovna delavska Unija v Sladkem vrhu napovedala za svoje člane predavanje o zakonu o zaščiti delavstva. Ker je tovarna večino delavstva komandirala na delo, je bila udeležba žal mala. Predaval je gosp. Urbančič iz Ljubljane in je tudi dajal pojasnila na razna vprašanja, ki so mu jih stavili zborovalci. Mnogo je bilo pritožb zlasti glede tega, da delavstvo sedaj že dolgo časa nedeljo za nedeljo siljo na delo. — Delavstvo si želi večkrat takih predavanj.

* **Zveza trafikantov v Jugoslaviji.** V Novem Sadu se je vršil zbor prodajalcev tobaka na drobno v kraljevini SHS. Nova uprava zveze bo pozvala vse trafikante, da se organizirajo in pristopijo k zvezi.

* **Čebelarske novice.** Pišejo nam: 14. marca t. l. je bilo čebelarsko predavanje v Brusnicah. Kraj Hudoklinovega čebelnjaka so si poslušalci ogledali razne moderne naprave v čebelarstvu, kakor tudi A. Ž.-panj. — V Trebnjem je bilo po novomeški čebelarski podružnici predavanje o čebelarstvu dne 25. marca. Trebenjska dolina ima lego za ugoden razvoj modernega čebelarenja. — Dne 18. t. m. bo priredila novomeška čebelarska podružnica čebelarsko predavanje po prvi maši v Žužemberku, po 10. v Dobrničah in popoldne po litanijah v Mirni peči. Vsi vneti čebelarji so vabljeni k tem predavanjem.

* **Cestni odbor v Črnomlju razpuščen.** Veliki župan je razpustil cestni odbor v Črnomlju radi mnogobrojnih pritožb velikega števila občin proti njegovemu poslovanju. Za gerenta je postavljen črnomaljski župan g. Strugar.

* **Katastrofalen potres v veliki daljavi.** Te dni so potresomeri observatorija pod Triglavom zaznamovali katastrofalen potres v veliki daljavi.

* **Novice iz Mojstrane.** Pišejo nam: Vreme smo imeli zadnje dni prav mrzlo. 9. t. m. je pobelil sneg zope vrhove gorá. V dolini je padal le dež. Sava je ta dan izredno narasla. — Finančna kontrola v Mojstrani je zadnji čas odpustila precej stražnikov. — V zaselju Radovni so ujeli orožniki divjega lovca. Baje so slišali dva strela v gozdu za hišo, kjer so dobili omenjenega s puško. Kaj natančnega ni znano. — Tudi pri nas se vidi, da nas je pokrila Vesna s svojim lepim plaščem. Vse zeleni, cvete; tudi dela je dovolj.

* **Smrtna kosa.** Železniški delavec Ivan Stiplovšek iz Teharij pri Celju se je podal te dni zjutraj na delo v Store. Na progi med prelazom in viaduktom pri Teharjih ga je dohitel osebni vlak iz Celja, kateremu se je izognil na drugi tir. V istem hipu je pridrvel prazen stroj iz Maribora, zgrabil nesrečnika in ga vrgel pod kolesa. Bil je na mestu mrtev. Ponesrečenec je bil star šele 39 let, eno leto poročen in oče mesec dni starega otroka. Blag mu spomin!

* **Smrtna kosa.** V splošni bolnici v Ljubljani je preminula gospa Marija Šušteršičeva, trgovka in posestnica v Ljubljani, soproga blagajnika Mestne hranilnice ljubljanske g. Artom-

Šušteršiča. Pokojnica je bila zelo podjetnega duha in obenem ljubeča soproga in skrbna mati. — Preminul je v Ljubljani po kratki bolezni gosp. Anton Javoršek, nadučitelj v pokoju. — Na velikonočno soboto je umrl v Tržiču g. Josip Rustja, delovodja električnih naprav bombažne predilnice v Tržiču. Pokojnik je bil navdušen narodnjak in posebno marljiv odbornik Sokola. — V Rib[illegible] je umrl v starosti 73 let g. Mihael Petrič, [illegible], velik prijatelj Sokolov in navdušen pevec. — Preminula je v Ljubljani nenadne smrti gospa A. Babkova, trgovka na Aleksandrovi cesti. — V Begunjah pri Cerknici je umrl tamkajšnji posestnik, župan in predsednik krajnega šolskega sveta g. Andrej Debevc, v 67. letu starosti. Bil je blaga duša in obče spoštovan. Ni bil sicer v naših vrstah, vendar je bil napram vsakemu nepristranski in pravičen in je gledal le na blagor občine. Kjerkoli je mogel, je podpiral tudi naša društva in stremljenja. — V Ljubljani je umrl g. Ivan Potokar, dolgoletni član Čevljarske obrtne zadruge. — V Ljubljani je umrl g. Franc Dolenc, bivši trgovec v Mariboru. — Blag jim spomin!

* **Velik požar.** Iz Selnice ob Dravi nam pišejo: Na Veliko noč je nastal zaradi neprevidnega streljanja požar pri posestniku g. Hartmanu na Selemnu. Čeprav je gasilno društvo Selnica pod vodstvom g. Majcena hitro prihitelo na pomoč, so vendar zgoreli trije objekti do tal. Komaj se je gasilno društvo vrnilo domov, je bilo že zopet alarmirano zaradi gozdnega požara med Sv. Lovrencem in Falo. Moštvo je bilo sicer utrujeno, a se je vseeno takoj zopet podalo pod vodstvom načelnika g. Majcena in podnačelnika g. Hirša na lice mesta. Po trudapolnem delu je bil požar omejen in odstranjena nadaljnja nevarnost. Pisalo se je, da je ogenj omejilo več gasilnih društev, kar pa ni res. To je storilo samo gasilno društvo v Selnici ob Dravi.

* **Požar na Grosupljem.** Na Grosupljem je prošlo soboto nastal požar pri posestniku Josipu Ahlinu. Pogoreli so hiša, hlev in skedenj. Gasilnim društvom, ki so prihitela na pomoč, se je posrečilo, da so požar omejila na omenjene objekte.

* **Požar na Črešnjevcu.** Na Veliko noč je na Črešnjevcu nastal požar, ki je uničil gostilničarjema Kresnikovi in Visočniku hiše ter gospodarska poslopja. Kresnikovi so zgorela tri goveda in 7 svinj, Visočniku 1 svinja. Vzrok požaru je še nepojasnjen.

* **Nesreča pri streljanju.** Na velikonočno soboto so streljali fantje z Brega pri Celju z možnarji pri drugem železniškem mostu. Imeli niso za streljanje nikakega dovoljenja, pa jih tudi nihče ni naprosil. Streljali so le sebi v zabavo. Rudolf Jelen, delavec kamenolomu, je hotel pogledati, zakaj se neki naboj ni vžgal. Ko je prišel blizu možnarja, je počilo in pognalo naboj Jelenu v roko. Dobil je težko poškodbo in se zdravi v celjski bolnici.

* **Čuden tat.** Iz Zibike nam pišejo: Nedavno je dobil naš trgovec g. Franjo Štipčič pošto, da so njegovo klet pri njegovem vinogradu v Bezgovici posetili tatovi, ki hočejo pokrasti vino. Štipčič je zbral takoj nekaj fantov in se podal z njimi v gorico preganjat tatove. Ko je vsa družba prispela h kleti, ni videla ničesar. Šli so v gornje prostore, in glej, tat je bil odkrit. Bila je sova, ki je skozi dimnik zlezla v kuhinjo ter si potem iskala med velikim ropotom izhoda na prosto.

* **Konj ubil otroka.** Petletni sinček posestnika Gaberška v Kresnicah je te dni s šibo švrknil konja, ki se je pasel na travniku. Konj je otroka tako nesrečno udaril s kopitom, da je deček še istega dne podlegel težki poškodbi.

* **Pod vlakom.** Te dni je na progi Videm-Krško padla iz osebnega vlaka neka ženska. Vlak je nesrečnico potegnil med kolesa in ji odtrgal obe nogi. Prepeljali so jo v bolnico.

* **Tatovi v celjski okolici.** Gostilničarju Terglavu v Bukovžlaku pri Celju so pokradli tatovi večjo množino obleke in zlatnine. Kakor se čuje, so poskušali tudi pri drugem gostilničarju svojo srečo, a se jim je deloma posrečilo.

Razkol med radićevci — Kaj bo s Pucljem?

Na drugem mestu kratko poročamo, da je danes zletel iz vlade Stepan Radić, ker njegovih klobasarij ni mogel nihče več prenašati in so bile tudi v sramoto državi pred širokim svetom. Vse se je čudilo, da more biti tak človek minister.

Nova vlada pod predsedstvom Uzunovića je sestavljena brez Stepana Radića, v njej pa sedita še vedno dva radićevca (dr. Šuperina in dr. Nikić), ki sta zapustila Stepana Radića. Zaradi tega je nastal med radićevci razkol, ki je začetek konca radičevščine. Podgane že zapuščajo potapljajočo se barko.

Kaj bo sedaj s Pucljem? Dosegel ni nič in kmetom danih obljub ni izpolnil. Na tleh in osramočeni so vsi, ki so ga poslušali in nas niso ubogali, ko smo jih svarili pred Radićem. Ali bo g. Pucelj sedaj zopet kam drugam preskočil? V Ljubljani smo danes slišali, da se zeleni generali že zopet pripravljajo, da krenejo kam drugam. Ves up Pucljevcev je šel po vodi, sedaj plavajo za njim!

IZ POPOTNIKOVE TORBE

JESENIŠKI GLASOVI.

Jesenice, 13. aprila.

Gonje proti «Domovini» še vedno ni konec. Ponovno nam prihajajo pritožbe, da gospod v šoli pripovedujejo, da je čitanje «Domovine» in «Jutra» smrtni greh. Otroci morajo na ta način dobiti vtis, da so njihovi starši največji grešniki, ker so naročniki «Jutra» in «Domovine». Ali se tako učijo otroci, naj spoštujejo svoje starše? Baje se je otrokom tudi naročilo, naj prinesejo v šolo vse «brezbožne» knjige. Ta je pa res lepa! Oče je kupil knjigo, ki je v naši državi postavno dovoljena, in otrok naj na tuje povelje knjigo doma ukrade. Prvič bo vzel knjigo, drugič pa že kaj drugega in tako naprej. Kako se že glasita sedma in deseta božja zapoved? Ali ste morda nanju že pozabili, gospod? Sicer pa le tako naprej! To je sigurno najboljša in brezplačna reklama za «Domovino».

Seja občinskega odbora se je vršila v nedeljo 11. t. m., in sicer v novi v ta namen urejeni prostorni dvorani naše občinske hiše (stare šole). Ker smo tudi Jeseničani že takole malo bolj meščanski in moderni, zato ima vsak občinski odbornik sedež opremljen s svojim imenom. V nedeljo je bilo sicer nekoliko ropotanja in prenašanja stolov Pa kaj se hoče, tudi Jeseničani hočejo biti desni in levi, sprednji in zadnji, kakor je pač običaj v raznih zbornicah in skupščinah. Glavna točka dnevnega reda je bila potrditev računov. V to izvoljeni pregledovalci vseh strank so poročali, da so našli vse račune v najlepšem redu. Pri tej točki je Demokratski klub želel nekaj pojasnil in g. župan je takoj odgovarjal ter dajal pojasnila, nakar so se računi soglasno odobrili.

Tudi vprašanje plavžkega vodovoda se je na tej seji končnoveljavno uredilo in je le želeti, da se to delo čim bolj pospeši. Vsekakor je upanje, da bodo v bližnjem času dobili naši Plavžarji dobro in čisto vodo in da jim ne bo treba več uživati nezdrave brozge.

Važna točka dnevnega reda so bile tudi Žale, to je občinski travnik, ki se nahaja v sredini našega trga blizu kolodvora. Do sedaj se je travnik oddajal vsako leto v najem. Ker pa naša deca nima prav nikjer nobenega prostorčka, kjer bi se svobodno gibala, so demokratski odborniki predlagali, naj se ta travnik priredi kot šetališče in otroško igrišče. V to svrho naj bi se prostor nasadil s kostanji, napravilo naj bi se nekaj klopi in se ves prostor primerno ogradil. Tudi vsi socialisti so se za predlog demokratov zavzeli. Predlog je bil prvotno sprejet z enim glasom večine. Odborniki SLS so namreč obsedeli. No, končno je g. župnik izjavil, da so tudi oni vsi za predlog, ki je bil torej na ta način soglasno sprejet. Saj malo «špasa» pri vseh teh dolgotrajnih debatah ne škoduje.

Končno naj še omenim, da bo jeseniški Sokol priredil v nedeljo 18. t. m. glasbeni koncert v telovadnici. Nihče naj ne zamudi!

Jeseničan.

V CERKEV SPADA LE BOŽJA BESEDA.

Sv. Tomaž pri Ormožu, v aprilu.

Na svojih potovanjih po raznih poslih doživim večkrat razne dogodke, katere sem se odločil poslati «Domovini», da se ne pozabijo.

Tako so se mi pritožili lenarški farani, da je začel njihov g. župnik s prižnice hudo politično gonjo proti «Domovini» in njenim čitateljem z raznimi grožnjami. Zaradi tega se je ljudem začelo daniti v glavi, da govorijo: «Kak mir je bil v fari prej, ko še ljudje niso poznali političnega sovraštva med seboj.» Razni privrženci SLS gledajo kakor tigri svoje sofarane, ki čitajo «Domovino». Uboga «Domovina», koliko trpiš! Kjer je duhovnik prevelik politik, tam cerkev ni dom miru in božje besede. Sovraštvo se sprehaja po vasi in vera peša.

Pri nas je gonja proti «Domovini» bolj tiha. Opravljajo jo ženice, ki prihajajo v župnišče po razne nabožne liste. Ko pridejo domov, pravijo čitateljem «Domovine»: «Gospod župnik so rekli, če boste čitali ‚Domovino‘, ne boste dobili odveze pri spovedi.»

Videti je, da si naš župnik ne upa preglasne gonje proti «Domovini» in njenim čitateljem, ker nas dovolj pozna, da si ne damo več zapovedovati iz farovža v političnih in drugih posvetnih zadevah. Da naš župnik nima že več niti pri klerikalcih zaupanja, lahko razvidimo iz tega, da so naši klerikalci razcepljeni na dva tabora. V enem taboru so privrženci župnika, v drugem pa oni, ki bijejo boj proti g. župniku že leto dni zaradi njegovih hlevov in njegovo premestitev.

Največ pa nas je takih, ki znamo s svojo glavo misliti ter se ravnamo tako, kakor nam narekuje naša poštena misel in pamet. Če duhovnik miruje in v redu vrši dušno pastirstvo, ga imamo vsi radi.

Omeniti še moram naše Orle in Orlice. Ti že preko dve leti pobirajo za društveni dom. Les so si dali navoziti in stesati, zdaj jim ga pa pere že dve leti dež, tako da kmalu ne bo več za rabo. Pobožni pa nekateri naši Orli in Orlice niso baš preveč. Tako sta dve precej vneti Orlici na pustno nedeljo vso noč plesali v neki gostilni. Klerikalci radi iščejo pezdir v očeh svojega bližnjega, a bruna v lastnem očesu ne vidijo.

ZAOSTALOST.

Šmarje pri Jelšah, v aprilu.

Tajništvo sreske organizacije SDS v Šmarju pri Jelšah je prejelo več pisem, oziroma dopisov za «Domovino», izmed katerih je prav značilen naslednji dopis iz Kupetinc pri Murskem Zasadu:

Na tukajšnjih obmejnih hribih imamo dovolj raznovrstnih novic, a jih žal ne moremo sporočiti našim cenjenim bralcem. Tu smo naprednjaki in zavedna dekleta še bele vrane. Naši klerikalci se tako ustrašijo, če si kdo naroči «Domovino», da popadajo kar vznak, kakor so storili vojaki pri Božjem grobu, ko je Kristus vstal. Kdor čita tukaj «Domovino», je že brezverec in razbojnik. Zgodilo se je, da je neki prijatelj «Domovine» naročil imenovani list nekaterim klerikalcem. To je bilo nekaj strašnega. Mislili so, da bodo morali tisto soboto, ko so prejeli «Domovino»,

kar živi «vandrati» v pekel. Končno je pri nekaterih zmagala radovednost, da so prečitali list. In glej čudež: «Domovina» se jim je tako priljubila, da je ne bodo mogli več pogrešati v svojih hišah.

Ker sem bila prva naročnica «Domovine» v naši fari, so me spočetka zelo sovražili, toda jaz se nisem prav nič ustrašila grožnj, ki so letele name. Komaj sem čakala vsak teden poštnega sla, ki je prinesel «Domovino», katero sem prav do konca prečitala. Pridobila sem s pomočjo F. M. precejšnje število novih naročnikov.

Pred kratkim sem potovala čez Murski Zasad in sem tam obiskala vse naročnike «Domovine», ki so mi pravili, kakšen poštni red imajo tam. Tudi tu imajo klerikalci v groznem sovraštvu do «Domovine» prvo besedo. «Domovino» nalašč jemljejo od poštnega sla in ker dobro vedo, da čez teden ne utegnemo čitati časopisov, pridržijo list, da ga naročniki dobijo šele prihodnji teden. (Enako se godi tudi v šmarski fari, kjer nosi poštni sel g. Šaliga pošto. — Opomba tajništva sreske organizacije SDS v Šmarju.) List, ki ga tako dobijo šele naslednji teden, je tako zmečkan in zamazan, da se komaj dá brati. (V tem oziru se bodo storili potrebni koraki na pristojnih mestih. — Opomba tajn. sreske organizacije SDS.) To vendar ne gre, da bi pismonoša puščal naše reči pri ljudeh, ki nas iz političnega sovraštva želijo žive pogoltniti. Vsi prizadeti prosijo, da tukajšnji poštni sel izroča poštni material edino le naslovljencem. Če to ne bo pomagalo, smo primorani, obrniti se na pristojno mesto, kjer si moramo izvojevati naše pravice. Vse naročnike naše preljube «Domovine» iskreno pozdravlja prijateljica «Domovine» Terezinka Stajnkova.

ŽENSKI VESTNIK

Solato ohraniš svežo po več dni, če jo deneš v vodo kakor cvetice. V skledo jo nastavi tako, da so v vodi le korenine, listi pa naj bodo v mokrem približno en centimeter visoko.

Volneno blago se lepo opere z amonijakom. Na osminko litra amonijaka vlij štiri litre vroče vode. V tem namoči volneno blago, ki ga hočeš očistiti, in ga pusti namakati 24 ur. Nato ga izperi in izplakni v mlačni vodi do čistega. Neožeto obesi, da se odteče in precej vlažno zlikaj na narobno stran.

Temne obleke, ki so se začele svetiti na nekaterih mestih, prekrtači z vročo črno kavo, kateri si prilila nekoliko amonijaka. Nato vlažno zlikaj na narobno stran s precej vročim likalnikom.

Listnica uredništva

Tržišče. Ne moremo priobčiti, ker je proti tiskovnemu zakonu.

A. K. Triglav. Navadne razglednice so premalo jasne za naše slike.

Kokolajnšak. Dotične stvari ne bomo priobčili, ker je opasna po novem tiskovnem zakonu, pač pa smo Vaše pismo odstopili tajništvu SDS, da napravi potrebne korake.

Podzemelj. Žal, smo zadnji dopis prejeli prepozno. Sedaj je zakasnel.

Sv. Trojica v Halozah. Pride v prihodnji številki. Dr. Žerjavu izročimo.

ZA SMEH IN KRATEK ČAS

Oba sta preskrbljena.

Ravnatelj jetnišnice: «Ali je Vaša žena za ta čas, ko ste zaprti, preskrbljena?»

Jetnik: «Hvala Bogu, tudi ona je zaprta.»

Zopet v zapor.

Potepin: «Zadnji čas je, da pridem zopet v luknjo. Zdaj sem tri mesece na prostem in tehtam 7 kg manj.»

Pri zdravniku.

Zdravnik: «Vi ne smete kaditi, piti, se voziti, kvartati in keglati.»

Bolnik: «Oho, gotovo je bila moja žena pri Vas.»

Milostljivi gospod.

Na Dunaj je prišel neki ruski sovjetski odličnik, ki ga je postrešček nagovoril z milostljivim gospodom.

Odličnik se je skromno branil takega naslova, češ, da ni milostljiv, nakar ga je postrešček pomiril: «Ne vznemirjajte se zaradi tega, milostljivi gospod, mi Dunajčani imamo navado, da imenujemo vsakega lumpa milostljivega gospoda!»

On že ve.

Zdravnik (ki preiskuje ponesrečenca): «Mrtev je!»

Ponesrečenec nekaj godrnja.

Žena ponesrečenca: «Le tiho! Gospod zdravnik ve bolje nego ti...»

Nepridiprav.

A.: Ali bi hoteli namestiti mojega sina v Vaši trgovini?»

B.: «Kaj pa zna vaš sin?»

A.: «Vraga, če bi kaj znal, bi ga že sam uporabil v svoji trgovini...»

Vsak moški naj se prepriča da rodaja tvrdka **Josip Ivančič** Ljubljana, Miklošičeva cesta št. 4 v hiši gostilne pri Štefanu, najbolje in najtrpežnejše češko in angleško sukno **po tovarniških cenah** in to le **do 31. maja 1926.** 60

To ni prazna reklama, ampak **gola resnica.**

Črne koze.

K zdravniku je pritekel Hrabroslav, sin trgovca Zgube, in žalosten sedel v naslanjač: «Gospod zdravnik, izgubljen sem!»

«Kaj pa vam je?» je vprašal zdravnik.

«Naša služkinja je zbolela na črnih kozah in jaz sem jo včeraj poljubil.»

Zdravnik je vzel klobuk in hitel k trgovcu Zgubi: «Prijatelj,» ga je nagovoril zdravnik, «svojemu sinu moraš prepovedati občevanje s služkinjo. Tvoj sin jo je poljubil in ona je zbolela na črnih kozah.»

«O, Bog, potem sem tudi jaz izgubljen,» je zajavkal Zguba.

«Tedaj si tudi ti poljubil služkinjo?» je vzkliknil zdravnik. «Upam, da nisi pozneje poljubil še svoje žene?»

«Tudi njo!»

«O, strašno,» je preplašen dejal zdravnik, «potem sem tudi jaz izgubljen».

IZJAVA.

Podpisani Franc Šmid, posestnik iz Kicarja, obžalujem, da sem obdolžil Rozo Štrafela, zasebnico iz Kicarja, sedaj v Gerncih pri Ptuju, tatvine ter jo žalil.

Zaradi tega jo prosim odpuščanja ter izjavljam, da je gornja obdolžitev popolnoma neosnovana.

Vse stroške prevzamem sam v plačilno obvezo.

58 Franc Šmid s. r.

Mnogi ne vedo, da je glavni vzrok mnogih trpljenj in bolezni slabo negovano in zato občutljivo telo. Ni domišljavost, temveč le izpolnjenje prirodnega zakona, če negujemo polt in lase. Za racionalno nego telesa slišimo vedno spet hvaliti: Fellerjevo pravo kavkaška Elsa pomado za obraz in kožo, Fellerjevo močno Elsa pomado za lase, Elsa milo zdravja in lepote, ki ne zahvaljuje svoje pristaše samo prijetnim vonjem, temveč tudi koristnim sestavinam, ki oplemenjujejo kožo. Elsa milo se dobi 5 vrst: Elsa lilijino mlečno, glicerinsko, boraksovo, katransko ter milo za britje. Za poizkušnjo se moreta naročiti 2 lončka pomade za 38 Din; 5 mil za 52 Din, že z zavojnino in poštnino pri lekarnarju Eugenu V. Fellerju, Stubica Donja, Elsatrg 360, Hrvatska.

MALI OGLASI

51 **Kot nagrada**
novo dvokolo ali sportni vozliček!
Kdor kupi ali posreduje, da proda podpisana tvrdka 10 novih dvokoles ali otroških vozličkov v letošnjem letu, dobi kot nagrado novo dvokolo, kompletno z angleško pnevmatiko, ali otroški sportni vozliček. — Zahtevajte cenik! — Prodaja tudi na obroke. — Največje skladišče dvokoles, otroških vozličkov in pnevmatike. — «Tribuna», F. B. L., tovarna dvokoles, otroških vozličkov in delov, Ljubljana, Karlovška cesta 4.

Čez 14 let star fant,
pošten, priden in močan, z dobrimi izpričevali ljudske šole, išče mesta v trgovini. — Dopisnice ali pisma se prosi poslati na Vinko Šlibarja,
54 Renke št. 14, pošta Sava ob juž. žel.

Išče se verziran preddelavec (nadžagar)
za večjo žago v Sloveniji. Prednost imajo tisti, ki so bili sami žagarji in so delali pretežno v smreki. Ponudbe na Dolenc-Hudovernik-Javornik, Ljub-
59 ljana, Beethovnova ulica 6.

Posestvo
obsegajoče okoli 13 johov njiv, travnikov, gozda in vinograda, ki meri en joh, 15 minut od fare in železniške postaje, se zaradi družinskih razmer proda z vsem inventarjem, kakor leži in stoji. — Pogoji zelo ugodni. Janez Mlakar, vas Kravjak št. 6, pošta Loče pri Poljčanah, Štajersko. 9745

Hiša
z dobro vpeljano trgovino v industrijskem kraju, takoj naprodaj za 240.000 Din pod ugodnimi plačilnimi pogoji. Zaloga se lahko prevzame ali ne. — Ponudbe na upravo «Domovine» pod značko «I. G. 15». 9864

Stavbna parcela
v Dravljah, tik ceste, se proda. — Josip Goljar, Kleče št. 2, pošta Ježica. 9860

Novozidana hišica
lepa, na prometnem in lepem kraju, 15 minut od Celja, se proda. — Vprašanja na podružnico «Domovine» v Celju pod «Hišica». 9834

Posestvo
s trgovino, gostilno in trafiko, v lepem kraju na Gorenjskem, se ugodno proda. Ponudbe na upravo «Domovine» pod značko «Gorenjsko 5». 9845

Dva čevljarska pomočnika
se sprejmeta v trajno delo za fina dela. Hrana in stanovanje v hiši. — Negro AL, Ljubno-Podnart. 9855

Krojaški pomočnik
za velike kose se sprejme v trajno delo. — Franc Sešek, Medvode 2. 9857

Sprejme se učenec
iz boljše hiše v trgovino z mešanim blagom. Hrana in stanovanje bo imel v hiši. — Ponudbe na tvrdko Josip Škerl, Sevnica ob Savi. 9516

Vajenca
za vrtnarski obrt sprejme takoj Ivan Piber, vrtnar na Bledu. 6778

Stavbeniki, pozor!
Ugodno prodam takoj tri nosilke (traverze). 5·60 m dolge in 36 cm visoke. — Anton Petkovšek v Logatcu. 9490

Konjski hlapec
trezen in pošten, z dobrimi izpričevali, išče službe. — Naslov pove uprava «Domovine». 9722

Ivan Kravos, Maribor
Aleksandrova cesta št. 13
Zaloga vsakovrstnih **usnjatih torbic in kovčkov, gamaš, nahrbtnikov, oprem za konje,** kakor tudi **pritiklin.** Kovčki za vzorce in potnike se izvrše natančno po naročilu v lastni torbarski delavnici na **Slomškovem trgu št. 6.** 53a

Temo bodočnosti

prodreti nam ni usojeno, ali to je gotovo, da bodočnost nervoznih, nespečih in lahko razdražljivih ne more biti prijetna, ako pravočasno ne mislijo na jačanje in pomirjenje svojih živcev. Umivanje in drgnenje z že 27 let priljubljenim domačim sredstvom «Fellerjevim» blagodišečim «Elsaflujdom» umiruje, daje zdravo spanje, krepi živce in mišičevje, olajšuje bolečine v glavi, zobeh in licu, ter se izkaže zmeraj kot izvrsten kosmetikum. Vedno zopet slišimo hvaliti Fellerjev «Elsaflujd» kot zanesljivo domače sredstvo zoper revmatične bolečine. Močnejši in boljega delovanja kot francosko žganje. 6 dvojnatih ali 2 veliki specialni steklenici za 63 Din, 12 dvojnatih ali 4 specialne steklenice za 99 Din, 36 dvojnatih ali 12 specialnih steklenic za 250 Din že obenem z zabojem in poštnino razpošilja po povzetju lekarnar Eugen V. Feller v Stubici Donji, Elsatrg 360, Hrvatska. Posamezne steklenice Elsa-fluida se dobe v lekarnah in sorodnih trgovinah ob znižanih cenah po 9 Din.

Tukaj! Tukaj! Notri v tej knjigi stoji zapisano, da kupite v trgovini 34
Ant. Savnika v Skofji Loki
najbolje in najceneje vsakovrstno
manufakturno blago
Ako še niste poskusili, pridite in prepričali se boste. Oddaljenim pošljem vzorce na ogled za 8 dni, ilustrirani cenik z več 100 slikami pa popolnoma zastonj.

IVAN JAX in SIN
LJUBLJANA, Gosposvetska cesta 8
Najboljši šivalni stroji in pletilni stroji. — Izborne konstrukcije in elegantna izvršitev iz tovarne v Lincu.
Ustanovljena leta 1867.
Vezenje poučuje brezplačno. Posamezni deli kolesa in šivalnih strojev.
10 let. garancija. Pisalni stroji Adler in Urania. Kolesa iz prvih tovarn Dürkopp, Styria, Waffenrad, Kayser.

Občinska hranilnica v Ljutomeru 50
je pričela s 1. aprilom 1926. poslovanje v tekočem računu ter daje posojila in sprejema vloge v tekočem računu kar najugodneje.
Poleg tega sprejema vloge na vložne knjižice in daje hipotekarna in menična posojila kakor do sedaj.
Občinska hranilnica v Ljutomeru posluje od 1. aprila 1926. naprej za stranke vsak dan razun ob nedeljah in praznikih.

J. STJEPUŠIN
SISAK
priporoča 9
boljše tamburice, strune, partiture, šole in ostale potrebščine za vsa glasbila
Odlikovan na pariški izložbi
Cenik franko

Vsem, ki so jo poznali, ljubili in spoštovali, naznanjam, da mi je moja ljubljena soproga,

Slava Jakopec, roj. Ličen

dne 11. aprila 1926. umrla.

Franjo Jakopec,
soprog.

Po vsej Sloveniji gre glas: Le „Domovina“ je za nas!

Lepe moderne štofe in kamgarna
kupite najcenejše in v bogati izberi pri 57
Mihajlo Lapuh, Škofja Loka, spodnji trg.

Ne pomaga nič! — Prepričajte se!
Kar je res je pa le res!
Da se kupuje najbolj trpežno blago za ženske in moške obleke le v domači znani trgovini pri
Češniku
Ljubljana, Lingarjeva ulica
Največja izbira svilnatih rut in šerp.

KOLESA *kupite najbolje pri tvrdki* 42
in vse potrebščine
J. GOREC
Ljubljana, Dunajska cesta 1 v palači Ljubljanske kreditne banke in Gosposvetska cesta 14 v hiši gostilne Novi svet.

OSRAM žarnice	EXCELLA šivalni stroji.

Kmetje v okolici Maribora!
Najboljšo **zamenjavo bučnega olja in prešanje** Vam nudi
tovarna bučnega olja J. Hochmüller v Mariboru
Pod mostom (južni breg Drave). 40
Po nizki ceni dobite tudi najboljše otrobe (metilo) z 48 % čiste redilne snovi.

TELEFON 747
Vsakovrstno izborno, pristno in ceno
VINO
je mogoče kupiti na debelo le pri
Centralni vinarni, d. d.
LJUBLJANA-SPODNJA ŠIŠKA,
Frankopanska ulica štev. 11.
TELEFON 747
55

Izdaja za konzorcij «Domovine» *Adolf Ribnikar* Urejuje *Filip Omladič* Za Narodno tiskarno *Fran Jezeršek*